

*Empowered lives.
Resilient nations.*

Programul Comun Dezvoltare Locală Integrată

Mobilizarea comunității în scopul abilitării

Set de instrumente

august 2011

Cuprins

Introducere.....	3
Tipologia „organizațiilor comunitare”	7
Modelul profilului comunității.....	9
Matrice pentru analiza părților interesate.....	13
Matrice pentru analiza de tip SWOT și explicarea acesteia.....	14
Câteva instrumente de colectare a datelor calitative.....	15
O selecție a metodelor de eșantionare pentru colectarea unor date calitative.....	17
Gestionarea discuțiilor cu grupurile focale	18
Cronologii	20
Diagramele Venn.....	21
Dezvoltarea grupului - modelul etapelor	22
Schema de analiză a problemelor/Arborele problemei	23
Analiza traseului critic.....	26
Înțelegerea conceptului de „putere” și a cadrelor de abilitare:.....	28
Surse de putere – Imagini	30
Analiza grafică sub forma scheletului de pește.....	31
Formarea rețelilor și alianțelor.....	32
PCDLI MCA – Descrierea postului de mobilizator al comunității.....	33
Mobilizarea în scopul abilitării. Studii de caz.....	36

Introducere

Acest set de instrumente este elaborat ca să însoțească Ghidul PCDLI de Mobilizare a Comunității pentru Abilitare. Setul nu prezintă un document "independent", și nici o listă definitivă de instrumente de elaborare a unui profil al comunității sau de întreprindere a activităților de mobilizare. Acesta, mai degrabă, prezintă câteva recomandări practice pentru activitățile propuse în ghid și ar trebui să fie utilizat împreună cu alte instrumente.

Acest set de instrumente este prezentat în versiune preliminară cu scopul de a fi utilizat în calitate de mecanism-pilot, iar utilizatorii pot să remită comentarii în adresa PCDLI, privind modul în care acesta ar putea fi consolidat și actualizat pentru o implementare mai amplă întru susținerea Mobilizării Comunităților în scopul Abilitării în Republica Moldova. Astfel, comentariile cu privire la instrumentele și experiența de utilizare a acestor recomandări (și a altora) sunt foarte binevenite.

Comentariile pot fi expediate echipei de elaborare la adresa electronică simon.forrester@eurasiasocialchange.com

Simon Forrester

Consultant internațional cu privire la MCA pentru PCDLI/UN Women

august 2011

Glosar de acronime și termeni

Acronime

OBC: Organizație bazată pe comunitate (poate fi un grup informal sau un grup înregistrat oficial)

MCA: Mobilizarea Comunității pentru Abilitare

OSC: Organizație a societății civile

EG: Egalitatea de gen

ABDO: Abordare bazată pe drepturile omului

PCDLI: Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată

APL: Administrația Publică Locală

ONG: Organizație non-guvernamentală

SHG: Grup de auto- susținere (un grup informal)

Câțiva termeni asociați conceptului de mobilizare a comunității pentru abilitare

Comunitate: Conform enciclopediei electronice "Wikipedia", prin anii 1950 existau 94 de definiții diferite ale termenului "comunitate". În continuare se precizează că, în cadrul *comunităților umane*, intenția, convingerile, resursele, preferințele, necesitățile și riscurile pot fi prezentate ca o serie de condiții comune, care afectează identitatea participanților și gradul lor de solidaritate.

Acțiune comunitară: Un set clar definit de activități, proiectate, susținute prin diverse resurse și implementate de către comunitate, pentru a atinge un scop convenit în comun. Este posibil ca acțiunea să fie realizată într-o perioadă relativ scurtă de timp (3-9 luni) și poate avea un scop care implică resurse materiale (ex. o sală renovată din școală sau o rampă de acces pentru persoanele în scaune cu rotile în clădirea administrației publice locale) sau finalizează cu realizări mai puțin tangibile (de exemplu modificarea unui regulament local sau majorarea bugetului local pentru educație).

Mentor al comunității: Mentorii comunității sunt aleși din rândul personalului și colaboratorilor ONG-urilor partenere. Rolul principal al mentorilor este de a asigura liderismul în cadrul fazelor inițiale ale procesului MCA, oferind sprijin pentru consolidarea capacității mobilizatorilor și grupurilor comunitare, atât prin ateliere de lucru organizate, cât și prin asistență "la fața locului". Mentorii de asemenea facilitează activitățile care vor susține abilitarea durabilă a GAA/OBC.

Mobilizator al comunității: Mobilizatorii comunitari fac parte din comunitățile-țintă. Calificările, profilurile, sarcinile și responsabilitățile mobilizatorilor sunt descrise în "Fișa de post a mobilizatorilor". Mobilizatorii sunt ghidați și susținuți de către mentorii comunității și primesc rambursări din cadrul Programului, atât pentru cheltuielile

suportate, cât și pentru perioadele specifice în care au contribuit la procesul de MCA. Rolul principal al mobilizatorilor este de a iniția și a dezvolta un proces social în cadrul comunităților țintă, pentru o analiză comună a necesităților comunității, o acțiune colectivă care conduce la soluționarea problemelor depistate și pentru asigurarea auto-susținerii și auto-gestionării procesului. Auto-gestionarea va fi organizată prin formarea de grupuri (GAA/OBC), în care mobilizatorii vor juca un rol important la identificarea potențialilor membri și catalizatori ai grupului. Mobilizatorii se vor asigura că procesele sunt sensibile la dimensiunea de gen și sunt bazate pe drepturile omului.

- Diversitate:** Diversitatea poate fi definită în diverse moduri. Una dintre abordările diversității este privită ca un angajament de recunoaștere și apreciere a varietății de caracteristici care determină unicitatea oamenilor într-o atmosferă care promovează și încurajează realizarea individuală și colectivă.
- Exemple de atare caracteristici sunt: vârsta, stilul cognitiv, cultura, dizabilitatea (mintală, de studiere, fizică), situația economică, nivelul de educație, etnia, identitatea de gen; contextul geografic; limba (limbile) vorbite; starea civilă/statutul de parteneriat, aspectul fizic; afilierea politică, rasa, convingerile religioase, orientarea sexuală.
- Abilitarea:** Implică persoanele - atât femeile, cât și bărbații - care preiau controlul asupra vieții lor: stabilind propriile lor agende, formând deprinderi (sau obținând recunoașterea propriilor abilități și cunoștințe), dobândind un grad mai mare de încredere în sine, soluționând problemele și dezvoltând independența proprie. Abilitarea este atât un proces, cât și un rezultat. (Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor, 2010)
- Evaluarea:** Evaluarea periodică a relevanței, performanței, eficienței și a impactului unei activități în raport cu obiectivele stabilite. Evaluarea este realizată de obicei la o etapă semnificativă în desfășurarea proiectului, de exemplu, la sfârșitul unei perioade de planificare, la trecerea proiectului într-o nouă fază sau ca răspuns la o problemă critică specială.
- Egalitatea de gen:** Presupune că toți oamenii sunt liberi să își dezvolte abilitățile personale și să facă alegeri fără bariere structurale sau sociale, cum ar fi stereotipurile, rolurile rigide de gen sau prejudecățile. Egalitatea de gen presupune că aspirațiile, comportamentele și necesitățile diferențiale ale femeilor și bărbaților sunt luate în considerare, evaluate și favorizate în mod egal la toate nivelurile și în toate spațiile publice și private. Egalitatea de gen nu implică asemănarea dintre femei și bărbați, ci asigură faptul că drepturile materiale, responsabilitățile și posibilitățile nu depind de sexul biologic. (ILO 2000)
- Indicator:** Indicatorii sunt un element foarte important al unui sistem de monitorizare și evaluare. În acest context, un indicator este o schimbare sesizabilă sau un eveniment care oferă dovezi că ceva s-a întâmplat - fie s-a produs un rezultat, s-a obținut un efect imediat sau au fost observate schimbări pe termen lung. Indicatorii sunt mai degrabă niște semne decât dovezi ale faptului că evenimentul sau procesul revendicat a avut loc cu adevărat (sau are loc în prezent). Probele

oferite de mai mulți indicatori vor forma baza pentru argumentarea afirmațiilor făcute.

Monitorizare: Evaluarea sistematică și continuă a progresului unei activități de-a lungul perioadei de lucru, care stabilește dacă lucrurile se desfășoară conform planului și permite efectuarea unor ajustări necesare într-un mod metodic.

Capitalul social: Capitalul social este definit de Robert D. Putnam ca "valoarea colectivă a tuturor rețelelor și speciilor sociale (cunoscute de oameni), precum și tendințele care reies din efortul de a face ceva unul pentru altul (norme de reciprocitate)." Capitalul social în acțiune poate fi văzut în tot felul de grupuri, inclusiv, de exemplu, în simplul proces prin care vecinii supraveghează proprietatea străină în timpul absenței stăpânului sau atunci când oamenii împrumută bani de la prieteni.

Excluziunea socială: Se referă la procesele în care oamenii și comunitățile sunt blocați sistematic să beneficieze de drepturi, oportunități și resurse (de exemplu, locuințe, locuri de muncă, asistență medicală, angajare civică, participare democratică și acces echitabil la justiție), care sunt în mod normal la dispoziția membrilor societății și care sunt esențiale pentru integrarea socială. (Institutul Excluziunii Sociale de la Școala de Psihologie Profesională din Adler, Statele Unite ale Americii)

Transparența: Transparența este implementată printr-un set de politici, practici și proceduri care permit cetățenilor să se bucure de informația deținută de autorități care este accesibilă, utilizabilă, informativă, inteligibilă și pasibilă auditului.

Vulnerabilitatea: O persoană vulnerabilă este o persoană extrem de sensibilă la un anumit pericol, cum ar fi violența, în special violența bazată pe gen (inclusiv violența sexuală), maladiile, imobilitatea, sărăcia, lipsa de adăpost. Diferite categorii de oameni, cum ar fi femeii, bărbații, mame sau tați singuri, copii, tineri, persoanele în vârstă, persoanele infectate cu HIV/SIDA, persoanele cu dizabilități, LGBTQ (lesbiene, gay, bi-sexuali, transsexuali, queer) și persoane care se confruntă cu șocuri traumatice sau post-traumatice, se confruntă cu riscuri diferite și în măsuri diferite - trec prin experiențe de conflict în mod diferit și au necesități diferite. (Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor, 2010)

Și, în sfârșit ...

... **Sărăcia** – "Un om care a trăit într-o cabană a fost perfect fericit până când a venit un vecin și a construit un palat. Atunci proprietarul cabanei a început să se simtă defavorizat". (Karl Marx, "Munca salariată și capitalul")

Tipologia „organizațiilor comunitare”

Există un număr mare de organizații, care se ocupă de cercetarea aspectelor dezvoltării comunitare din ultimii 20-30 de ani, multe dintre acestea încercând să explice modul în care capitalul social ar putea fi influențat și modul în care comunitățile reușesc să se organizeze. Studiind literatura din acest domeniu, putem vedea că de obicei analiza tipologiilor organizațiilor comunitare pornește de la a) funcțiile acestora; b) originile și asociațiile acestora; și c) mijloacele de legitimitate ale acestora. Astfel, mai jos, sunt prezentate mai multe forme de constituire a organizațiilor comunitare.

Grupurile de inițiativă - reprezintă, de obicei, un grup neoficial de membri ai comunității, care se unesc și sunt de acord să lucreze împreună pentru a soluționa o problemă comună și urgentă. Grupurile pot fi destul de mari și diverse (de exemplu, toți adulții dintr-un sat mic), însă, de obicei, există un „comitet executiv” format din 5 sau 6 membri, aprobat prin consens, care are funcția de gestionare a sarcinilor grupului. De cele mai multe ori, grupul nu este abandonat după ce obiectivul imediat a fost realizat; în multe cazuri, acesta poate să extindă într-o organizație cu statut permanent și să solicite recunoaștere legală.

Grupurile de auto-susținere/Grupurile de sprijin reciproc - reprezintă grupuri mici, formate în jurul câtorva membri, care au un interes general comun de creare a mecanismelor, prin intermediul cărora indivizii din acest grup vor fi susținuți de către grup în ansamblu. Motivarea esențială a acestora constă în solidarizare și capacitatea de sprijin reciproc.. Astfel de grupuri au, de obicei, 8-15 membri și după constituire, acestea restricționează expansiunea grupului. Inițial, aceste grupuri se pot aduna doar pentru solidarizare și pentru a-și împărtăși problemele, însă în cele din urmă acestea iau decizii cu privire la acțiuni comune, care, din punct de vedere operațional, pot necesita un anumit tip de recunoaștere oficială (de exemplu, pentru a deschide un cont bancar). Astfel de grupuri, de obicei, își consolidează pozițiile, formând coalitii sau federații cu alte grupuri similare.

Grupurile de credit și economii - aceste grupuri sunt asemănătoare, după proporții și numărul de membri, cu grupurile de auto-susținere, însă se deosebesc prin funcția principală a acestora de a oferi membrilor grupului asistență pe probleme economice. Susținerea este posibilă prin gestionarea în grup a economiilor și disponibilitatea corespunzătoare a creditului grupului pentru fiecare membru.

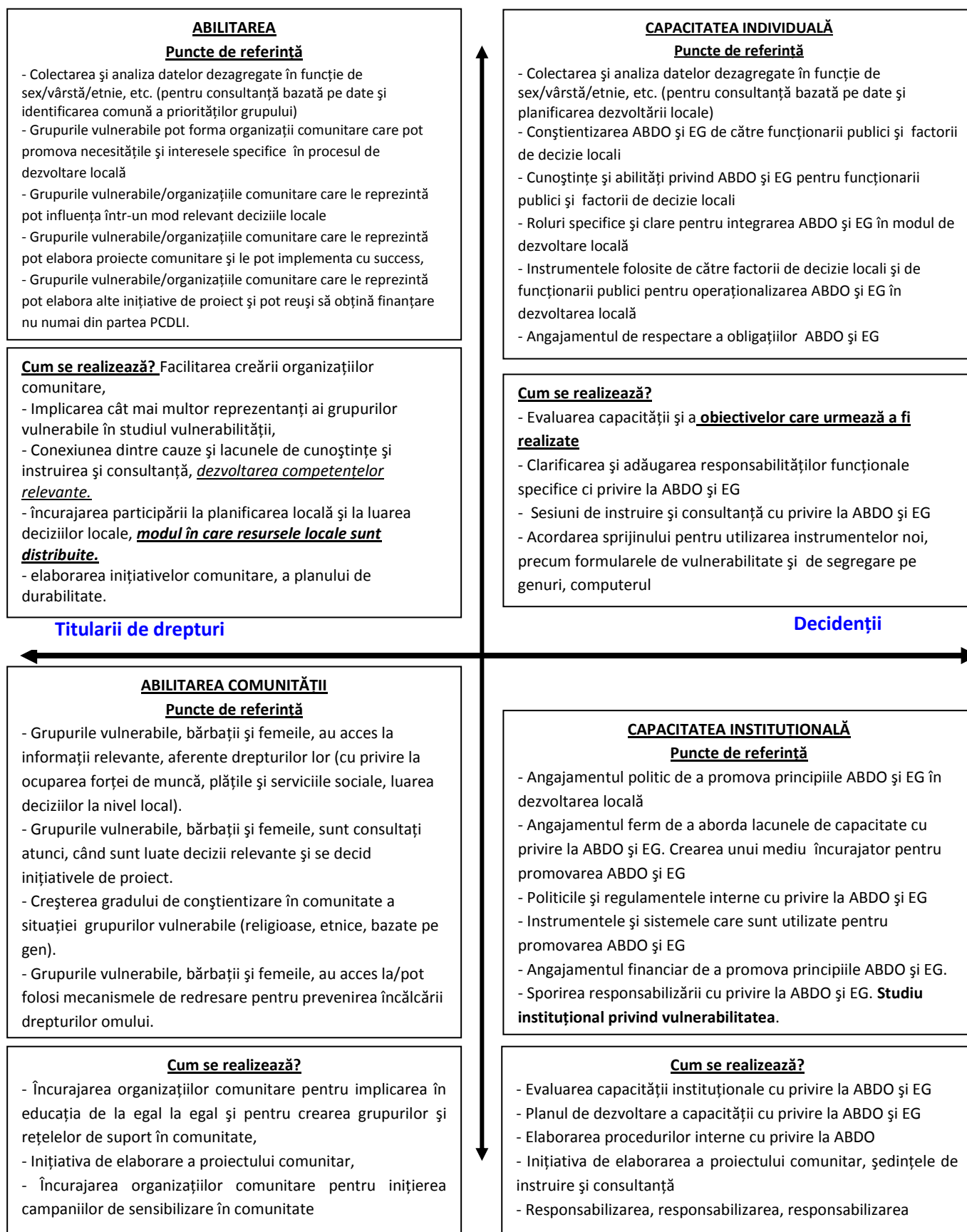
„Comitetele” de vecinătate - acestea sunt niște tipuri de organizații comunitare, care au fost fondate fie în baza tradiției culturale/antropologice de a ajuta la administrarea unei comunități teritoriale, fie în baza unor reglementări legale specifice. De exemplu, asociațiile pentru locuințe formate în perioada sovietică în anumite țări post-sovietice.

Grupurile de utilizatori - acestea reprezintă grupurile înființate ca un mecanism, prin care comunitatea mai largă (de exemplu, un sat sau un grup de fermieri) poate auto-administra infrastructura care deservește comunitatea. Aceste grupuri sunt, de obicei, înregistrate în mod legal și funcționează în baza unor principii operaționale specifice, cu un mandat clar și simplu (de exemplu, gestionarea aprovizionării cu apă potabilă).

Grupurile religioase - sunt asemănătoare cu grupurile de auto-susținere și cu grupurile de inițiativă, însă membrii acestora aparțin unei anumite religii și, de obicei, unei anumite biserici, moschei, templu etc.

Cadrul ABDO și EG pentru mobilizarea comunității în scopul abilitării

Schimbare individuală

Schimbare de sistem/schimbare a instituțiilor

Modelul profilului comunității

Profilul comunității

.....
(denumirea și locația comunității)

Raportul este elaborat de către

Xxxxxx

(Numele “Mentorului comunitar”, denumirea organizației și datele de contact)

data

Sumar

Introducere

1. Metodologie
2. Constatări:
 - 3i. Date generale despre comunitate
 - 3ii. Profilul economic
 - 3iii. Evaluarea reducerii dezastrelor ecologice și naturale
 - 3iv. Grupuri vulnerabile
- 3v. Preocupări privind drepturile omului
3. Perspectivele comunității:
 - 4i. Cartografierea situației sociale
 - 4ii. Program de activități
 - 4iii. Distribuirea autorității
 - 4iv. Necesități prioritare
4. Concluziile echipei de cercetare

Anexe: harta; reprezentări grafice ale comunității; listele informatorilor; orice date suplimentare etc.

(În total raportul nu trebuie să conțină mai mult de 50 de pagini, și, dacă este posibil, mai puțin de 40 de pagini. Acesta trebuie să fie scris într-un limbaj accesibil, și, dacă este posibil, să utilizeze grafice și instrumente vizuale, pentru a explica situația, astfel încât toți membrii comunității să poată înțelege,. De asemenea, prezentarea Profilului comunității prin fotografii ar constitui un avantaj).

Introducere

Descriere succintă a scopului Profilului comunității și a principiilor directe ale metodologiei și ale conținutului. Rețineți că scopul Profilului comunității ar trebui să vizeze 3 aspecte:

Un studiu al aspectelor demografice, sociale, fizice, economice și de mediu ale satului (satelor), orașului sau ale localității APL definite. Studiul poate identifica necesitățile comunității, precum și oportunitățile de dezvoltare pe viitor, dar și impedimentele care ar putea stagna dezvoltarea;

O analiză a oricăror grupuri din cadrul comunității care împărtășesc trăsături comune de vulnerabilitate;

Un profil pregătit pentru și în cooperare cu membrii comunității .

1. Metodologia

- *Cadrul analizei și "întrebările-cheie"*
- *Metode și instrumente utilizate*
- *Informații despre persoanele care colectează date, despre sursele de informare și informatorii (și modul în care au fost identificați aceștia)*
- *Informații privind colectarea de date*
- *Comentarii cu privire la orice dificultăți și probleme neașteptate apărute în timpul cercetării*

2. Constatări:

i. Date generale despre comunitate

Acest paragraf ar trebui să includă date generale demografice și date fizice ale comunității, precum și date despre infrastructură și trăsăturile specifice ale acestei comunități prin care se deosebește de altele (acestea ar putea fi trăsături "pozitive" sau "negative")

ii. Profilul economic

Acesta ar trebui să descrie infrastructura economică și piața locală a muncii, și să prezinte principalele surse de venit ale membrilor comunității. Tipul de date și modul în care sunt prezentate acestea ar trebui să urmeze recomandărilor cursului de formare a formatorilor PCDLI privind Planificarea strategică locală.

iii. Evaluarea reducerii dezastrelor ecologice și naturale

Acest punct ar trebui să fie completat în conformitate cu metodologia propusă de PCDLI: Evaluarea rurală rapidă.

iv. Grupuri vulnerabile

Descrie în baza celor 6 domenii de interes evidențiate în taxonomie, cu date statistice prezentate în tabele și rezumate succinte ale oricăror date calitative relevante, obținute în cadrul interviurilor etc.

Identificarea, descrierea și analiza grupurilor vulnerabile. Clasificați cele mai vulnerabile și mai puțin vulnerabile grupuri. Prezentați analiza tip arbore al problemelor și posibilele intervenții.

v. Preocupări privind drepturile omului

Date prezentate în șabloanele matrice, urmate de orice note de subsol și de informații calitative suplimentare.

3. Perspectivile comunității:

Aceste paragrafe pot varia de la o comunitate la alta, în funcție de domeniile de interes sugerate de constatările inițiale și de analiza prezentată mai sus, dar și în funcție de gradul de angajare și de accesibilitate a membrilor comunității în decursul exercițiului de conturare a profilului. Cu toate acestea, paragraful în cauză poate conține constatările prezentate de către unii membri ai comunității, sau de către toți membrii, în cadrul următoarelor exerciții participative:

i. Prezentarea situației sociale

Prezentarea amplasării geografice a comunității cu date despre gospodăriile și grupurile de gospodării considerate vulnerabile de către comunitate, precum și activele importante și instituțiile comunității.

Distribuirea cartografică tip orto-fotografie, fie digitală sau grafică (preferabilă) a gospodăriilor.

ii. Program de activități

Poate fi utilizat pentru a prezenta evenimente sau activități specifice care au avut un impact semnificativ asupra comunității în ultimii 10 ani (sau mai mult). Impactul poate fi calificat ca fiind pozitiv sau negativ (sau având un caracter mixt).

iii. Distribuția autorității

Membrii comunității utilizează diagramele Venn pentru a demonstra importanța, influența și locația instituțiilor sau a persoanelor care afectează calitatea vieții lor.

Cartografierea structurilor puterii în cadrul comunității, măsuri specifice în anexă

iv. Necesități prioritare

Acestea pot fi prezentate sub forma unei liste de probleme care sunt identificate de către membrii comunității în cadrul oricăror interviuri realizate de către grupurile focale sau în cadrul unei astfel de interacțiuni în timpul procesului de colectare a datelor. Necesitățile ar trebui să fie înregistrate cu referire la membrii comunității care le-au identificat (dar fără a indica numele persoanelor).

4. Concluziile echipei de cercetare

Concluziile succinte sunt convenite cu Mentorul comunitar și cu echipa de cercetare, alături de recomandările care ar putea fi luate în considerație de către membrii comunității în cadrul analizei problemei. Acestea nu ar trebui să depășească o pagină de text.

Matrice pentru analiza părților interesate

Grupurile de părți interesate	Rolul lor în chestiunile comunitare	Impactul politicii asupra grupurilor de părți interesate	Influența grupului de părți interesate asupra acțiunii comunitare		
			<i>Etapa pregătire</i>	<i>Etapa decizie</i>	<i>Etapa implementare</i>
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

Inscripție:

U = necunoscut

1 = fără importanță

2 = importanță redusă

3 = importanță relativă

4 = importanță sporită

5 = nivel critic

Exercițiu. Părțile interesate. Studiu de caz

Municipiul Pitești a încercat, pe tot parcursul anului 2011, să restaureze o zonă mare din parcul central – Parcul Ștrand. În cadrul primei încercări de a stimula participarea cetățenilor, municipalitatea a identificat părțile interesate care vor deveni principalii beneficiari după restaurarea parcului:

- ◆ asociația de atletică;
- ◆ studenții unei universități din apropierea parcului;
- ◆ asociațiile de închiriere din vecinătate;
- ◆ familiile cu copii care locuiesc în zona parcului;
- ◆ elevii școlilor din apropiere;
- ◆ persoanele în vârstă, în special cele din Grupul consultativ al cetățenilor;
- ◆ comunitățile de romi din apropierea parcului;
- ◆ ONG-urile.

Reprezentanții părților interesate au fost intervievați și invitați să facă parte din grupurile focale, pentru a oferi informații echipei de proiect.

(Municipiul Pitești, strada Victoriei 24, 0300 Pitești, județul Argeș; tel: 048-626287; persoana de contact: Dan Teodorescu, Direcția pentru patrimoniu și activități sociale)

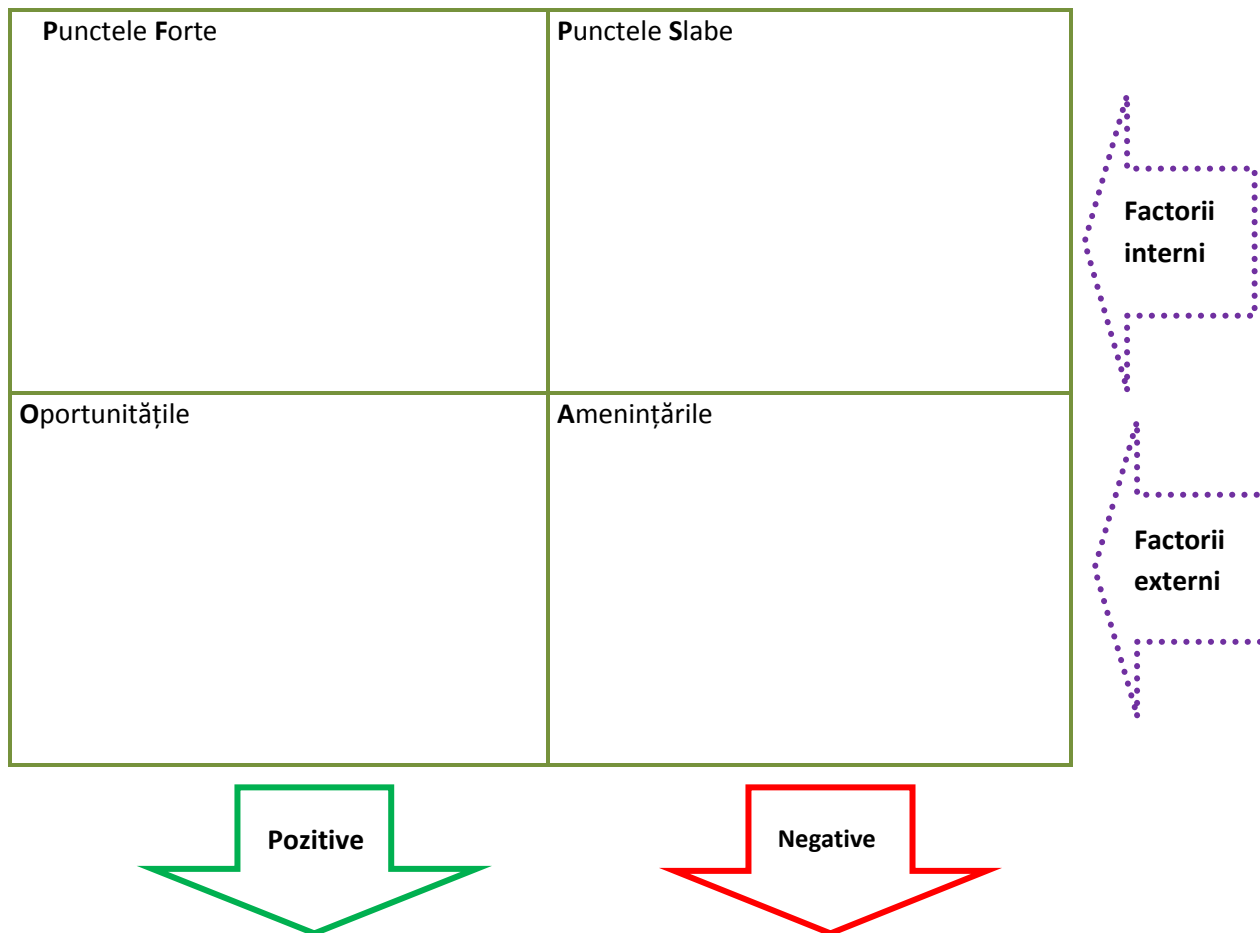
1. Credeți că există alte părți interesate în restaurarea parcului Ștrand din Pitești?

2. Să presupunem că reprezentați interesele (a) comunității de romi / (b) asociației de închiriere / (c) asociației de atletică / (d) ONG-ului ecologist – ce întrebări i-ați adresa managerului de proiect?

Matrice pentru analiza de tip SWOT și explicarea acesteia

Evaluarea mediului intern și extern reprezintă o parte importantă a procesului de planificare strategică. Factorii mediului intern pot fi, de obicei, clasificați ca *puncte forte (PF)* sau *puncte slabe (PS)*, iar factorii mediului extern pot fi clasificați ca *oportunități (O)* sau *amenințări (A)*. O astfel de analiză a mediului strategic este numită **analiza de tip SWOT**.

Subiectul analizei de tip SWOT: (*definește subiectul analizei aici – de exemplu, poziția unei organizații privind abilitarea grupurilor comunitare*)

Câteva instrumente de colectare a datelor calitative

Mai jos este prezentată o descriere succintă a instrumentelor care pot fi utilizate pentru a colecta date calitative, inclusiv metode de facilitare a participării informatorilor în procesul de colectare a datelor. O selecție a acestor instrumente este prezentată în mod detaliat pe paginile ce urmează. Interviu și observații.

Interviuri neoficiale – Aceste interviuri au drept scop obținerea informațiilor prin conversații între interviuatori și respondenți. Acestea explorează, în linii mari, opiniile, experiențele și valorile respondentului, oferindu-i interviuatorului libertatea de a cerceta problemele, în ordinea în care apar acestea. Atât selectarea informatorului, cât și a tipurilor de întrebări, trebuie să fie sensibilă la perspectiva de gen.

Interviuri semi-structurate – se fac în baza unui ghid de interviuri cu o listă de întrebări care ar garanta abordarea principalelor subiecte. Se folosesc întrebări deschise, care admit o infinitate de răspunsuri, adresate într-o ordine flexibilă, care asigură discreția interviuatorului pentru abordarea unor chestiuni de gen și lasă loc pentru întrebări suplimentare adresate cu scopul abordării unor anumite subiecte de interes.

Grupuri focale – Un grup mic de persoane, care discută, în mod deschis, între ele și cu interviuatorul, deseori abordând subiecte întâlnite într-un exercițiu anterior. Aceste grupuri reprezintă un mijloc bun de analizare a modului în care oamenii interacționează și discută despre probleme, bazându-se pe interacțiunea dintre membrii grupului și nu doar pe interacțiunea dintre întrebările cercetătorilor și răspunsurile participanților. Selectarea persoanelor, care urmează a fi invitate pentru participarea la o discuție în cadrul unui grup focal, trebuie să fie efectuată în baza unui proces planificat anterior, care ia în considerație aspectele de gen, vârstă, etc. Din grup ar trebui să facă parte 5-8 persoane, iar moderatorul ar trebui să-și planifice din timp cum va înregistra răspunsurile (de exemplu, la un magnetofon acceptat de către participanți sau cu ajutorul unui dispozitiv de luare a notițelor). Alte detalii sunt prezentate mai jos.

Interviuri în comunitate – Aceste interviuri sunt deschise pentru toți membrii unei comunități sau vecinătăți și trebuie să fie planificate în mod minuțios pentru a avea succes. Ar trebui să fie utilizat un ghid structurat de interviu pentru a evita abaterea de la subiectul conversației. Totodată, este important să fie asigurat un echilibru de gen între persoanele care vorbesc, astfel încât interviul să nu fie dominat doar de un anumit grup. La fel ca și în cazul grupurilor focale, există necesitatea unei strategii clare pentru înregistrarea răspunsurilor.

Observațiile participantului – acest fapt presupune analiza vieții de zi cu zi a beneficiarilor, care este posibilă prin coabitarea în cadrul comunității sau prin înregistrarea observațiilor făcute de către membrii comunității. Această examinare poate fi posibilă și printr-o **traversare a comunității**, prin care cercetătorul va parcurge localitatea, urmând un traseu planificat, și va lua notițe sau va lua interviuri prompte neoficiale de la oamenii din stradă.

Instrumente de participare

Harta activelor – O hartă a comunității reprezintă un desen schematic al unei zone, utilizat pentru a găsi locația și tipurile de resurse folosite de către o comunitate, din perspectiva locuitorilor săi.

Cronologie – O ilustrare a evenimentelor esențiale din viața unui individ, a unei gospodării, a unei comunități sau organizații pentru o anumită perioadă de timp din trecut. (Mai multe detalii sunt prezentate mai jos).

Diagrama Venn – Diagrama Venn constă dintr-un set de cercuri desenate, de diferite dimensiuni, fiecare reprezentând o instituție, pentru a arăta relațiile dintre o comunitate sau o gospodărie și instituțiile care o afectează. (Mai multe detalii sunt prezentate mai jos).

Organigrama – Un instrument vizual utilizat pentru urmărirea fluxului de resurse, beneficii sau efecte negative, care ilustrează impactului unui proiect sau al unei schimbări. Oamenii, instituțiile, resursele, ș.a.m.d., sunt reprezentați schematic, fiind desenate săgeți între categorii pentru a indica fluxul sau legăturile dintre entități.

Mărturii – O povestire înregistrată, de la persoana întâi, despre atitudinea sau experiența unui individ cu privire la o anumită situație sau proiect.

O selecție a metodelor de eșantionare pentru colectarea unor date calitative

Selectarea și tipurile de eșantion aleatoriu în procedurile calitative	
Tipurile	Definiția
Selectarea după principiul bulgărelui de zăpadă	Mai întâi se selectează informatorul principal. Acesta dă numele altor persoane, care pot oferi informații suplimentare utile
Selectarea în baza criteriilor convenabile	Selectarea se face în baza principiului de obținere a unei diversități cât mai extinse prin alegerea persoanelor cu funcții diferite sau în situații diferite, în măsura în care este posibil
Selectarea în baza unor cote sau proporții	Selectarea se face cu scopul de a avea reprezentanți ai tuturor grupurilor sociale în funcție de importanța acestora în sistemul social, astfel efectuându-se evaluarea
Selectarea aleatorie	O persoană care trece din întâmplare pe alături este selectată (sau utilizarea tabelelor de eșantionare aleatorie)

Adaptat după Naryan, 1996. Citat din Banca Mondială

Gestionarea discuțiilor cu grupurile focale

Pregătirea discuției cu grupul focal (GF)

1. Identificați obiectivul principal al întrunirii - stabiliți informațiile necesare care trebuie obținute de la grup.
2. Formulați cu atenție cinci - șase întrebări (vedeți mai jos).
3. Planificați ședința (vedeți mai jos).
4. Încercați să asigurați faptul că membrii potențiali ai GF sunt invitați din timp să participe la reuniune. Dacă este posibil, prezentați în prealabil invitațiilor ordinea de zi propusă, ora ședinței și lista de subiecte care vor fi discutate. Prezentați o copie a raportului ședinței fiecărei persoane prezente..
5. Solicitați invitații să confirme locația și ora desfășurării discuțiilor grupului focal.

Formularea întrebărilor

1. Formulați cinci - șase întrebări. Ședința ar trebui să dureze 1 - 1,5 ore - timp în care o persoană poate adresa cel mult cinci - șase întrebări.
2. Întrebați-vă în primul rând pe sine ce problemă sau necesitate comunitară va fi abordată prin informațiile colectate în timpul ședinței. De exemplu, vedeți dacă un serviciu sau o idee nouă va funcționa, apoi înțelegeți cum și de ce o parte a politicilor sau a prestării serviciilor locale eșuează etc.
3. Pe lângă întrebările principale, formulați câteva întrebări suplimentare, pentru a ajuta grupul să găsească răspunsul în cazul în care "se blochează" la una dintre întrebări. Cu toate acestea, aveți grijă să nu adresați întrebări "prea sugestive".

Planificarea ședinței

1. Programare – Planificați reuniunile astfel ca acestea să dureze 1 - 1,5 ore. Asigurați-vă că acestea sunt fixate la o oră convenabilă pentru participanți - probabil în timpul prânzului sau la sfârșitul zilei de lucru ar fi optim.
2. Acomodarea și asigurarea cu băuturi răcoritoare - Desfășurați ședințele într-o cameră sau într-o încăpere bine aerisită și iluminată. Plasați scaunele astfel încât toți membrii să se poată vedea unii pe alții. Oferiți băuturi răcoritoare, dar și prânzuri la cutie în cazul în care ședința are loc la prânz.
3. Regulile de bază - Este important ca toți membrii să participe cât mai activ posibil, deoarece ședința este reușită atunci când sunt generate informații utile. Întrucât ședința GF de multe ori este un eveniment singular, este util de stabilit câteva reguli succinte care să încurajeze participarea. Luați în considerare următoarele trei reguli de bază: a) mențineți focalizarea dialogului, orice răspunsuri incoerente trebuie întrerupte; b) mențineți ritmul; d) asigurați-vă de faptul că fiecare participant are șanse egale de a se pronunța; și c) fiți precauți la întrebări.
4. Ordinea de zi - Examinați următoarea ordine de zi: salutare, prezentarea ordinii de zi, a obiectivului reuniunii, a regulilor de bază, discuția propriu-zisă, întrebări și răspunsuri, încheiere.
5. Componența - Grupurile focale sunt organizate de obicei cu participarea a 6-10 membri care au trăsături similare, de exemplu, vârsta, statutul în comunitate, funcția la locul de muncă, caracteristici de vulnerabilitate și alte trăsături similare. Selectați membrii participativi și reflexivi. Încercați să selectați participanți care nu se cunosc unul pe altul. Asigurați-vă că există un echilibru între numărul de femei și

bărbați în cazul în care organizați un "grup mixt" și planificați să formați grupuri cu membri de același sex pentru a putea dezagrega datele.

6. Asigurați înregistrarea ședinței cu echipament audio. Nu contați pe memorie. Dacă acest lucru nu este practic, implicați un co-facilitator care se fie prezent la acest eveniment pentru a lua notițe. Nu uitați să cereți permisiunea participanților înainte de a începe înregistrarea.

Facilitarea ședinței

1. Obiectivul major al facilitării este colectarea informațiilor utile..
2. Prezentați-vă și prezentați co-facilitatorul, dacă acesta este implicat.
3. Explicați mijloacele de înregistrare a ședinței.
4. Începeți activitățile ordinii de zi - (vedeți "ordinea de zi" prezentată mai sus).
5. Citiți cu atenție fiecare întrebare înainte ca aceasta să fie abordată de grup. Oferiți grupului câteva minute pentru ca fiecare membru să-și noteze cu atenție răspunsurile. Apoi, facilitați discuția cu privire la răspunsurile date la fiecare întrebare.
6. După ce s-a răspuns la fiecare întrebare, formulați cu atenție un rezumat al informațiilor prezentate (persoana care ia notițe ar putea face acest lucru).
7. Asigurați o participare uniformă. În cazul în care una sau două persoane domină reuniunea, încurajați participarea altor persoane. Examinați posibilitatea aplicării metodei mesei rotunde, inclusiv mersul într-o direcție în jurul mesei, oferind fiecărei persoane 1 minut pentru a răspunde la întrebare. În cazul în care dominația persistă, atrageți atenția grupului asupra acestui fapt și solicitați idei despre modul în care participarea ar putea fi mai activă.
8. Încheierea ședinței - Anunțați membrii că vor primi o copie a raportului elaborat în baza răspunsurilor lor, mulțumiți-le pentru participare și încheiați reuniunea.

Imediat după ședință

1. Verificați casetofonul, în cazul în care acesta este utilizat. Asigurați-vă că a funcționat pe parcursul ședinței.
2. Completați notițele luate, de exemplu, pentru a clarifica orice rectificări, asigurați-vă că paginile sunt numerotate, eliminați notițele care nu au sens!
3. Notați orice observații făcute în timpul ședinței. De exemplu, unde s-a desfășurat ședința și ce caracter a avut participarea grupului? Au existat careva surprize în timpul ședinței? Casetofonul a făcut pauză?

Cronologii

Instrumentele vizuale, cum ar fi hărțile, diagramele, cronologiile, sunt elemente importante ale cercetării participative. Acestea permit membrilor comunității, în special persoanelor mai puțin alfabetizate sau celor care au participat mai puțin la procesele de cercetare, să exploreze relațiile complexe și să analizeze problemele.

Ce este o cronologie?

O listă de evenimente-cheie din istoria comunității, care contribuie la identificarea tendințelor, problemelor și realizărilor în viața lor.

Scopul principal al elaborării cronologiei este de a ajuta echipa de cercetare să înțeleagă ce evenimente locale sau naționale sunt considerate de comunitate ca fiind importante în istoria ei. Cronologia este elaborată în baza discuțiilor cu un grup mic de membri ai comunității (fie un reprezentant al unei părți tipice a comunității sau un grup selectat în funcție de o trăsătură anumită a vulnerabilității). Grupul ar trebui să fie format din femei și bărbați.

Cronologiile pot include date cu privire la atâtea generații, câte își amintesc membrii comunității. , Dar este mult mai eficient când acestea sunt adaptate la necesitățile imediate ale profilului comunității și, astfel, sunt cel mai bine limitate la istoria recentă (probabil, la ultimii 10 ani). Cronologiile ar putea include subiecte cu privire la evenimentele politice, calamitățile naturale, recoltele bune/proaste, maladii, schimbări în serviciul public, migrație etc. Aceste discuții oferă o bună oportunitate de a solicita opinia membrilor comunității cu privire la tendințele anterioare și răspunsurile tradiționale, precum și cu privire la oportunitățile posibile de a soluționa problemele actuale.

Evenimentele cronologice sunt înregistrate de către membrii comunității, împreună cu echipa de cercetare care doar asistă, adresând întrebări. Grupul ar trebui să fie solicitat să identifice evenimentele care au avut loc în decursul unei perioade (de 10 ani), care a format și a influențat atât viețile oamenilor în parte, cât și viața comunității în general.

Echipa de cercetare va distribui foi mari de hârtie și marchere. Evenimentele din cadrul cronologiei trebuie să fie scrise cu majuscule și în mod lizibil.

Dacă există dificultăți în stabilirea datelor anumitor evenimente, încercați să le referiți la un eveniment cunoscut. După finalizarea acestui exercițiu, facilitatorul va încheia discuțiile cu un rezumat al cronologiei elaborate și va face fotografii pentru a utiliza imaginile în viitoarele rapoarte, darși în relațiile cu întreaga comunitate.

Echipa de cercetare trebuie să noteze particularitățile participanților (vârsta, genul) și ora / data și locul desfășurării exercițiului.

Diagramele Venn

Elaborarea diagramei Venn este o metodă de a afla cine anume, ce persoane sau organizații sunt importante în cadrul și pentru o comunitate.

Scopul principal al utilizării diagramei Venn este de a identifica grupurile și instituțiile care operează în comunitate și de a prezenta modul în care acestea interacționează unele cu altele, la fel și gradul de cooperare și implicare a acestora în procesul de dezvoltare. Diagramele Venn sunt de o utilitate fundamentală pentru membrii comunității la stabilirea importanței sau a influenței diferitelor instituții asupra vieții lor și asupra procesului decizional în cadrul comunității.

În termeni mai specifici, diagramele Venn pot fi utilizate de un grup de membri ai comunității, pentru a aborda:

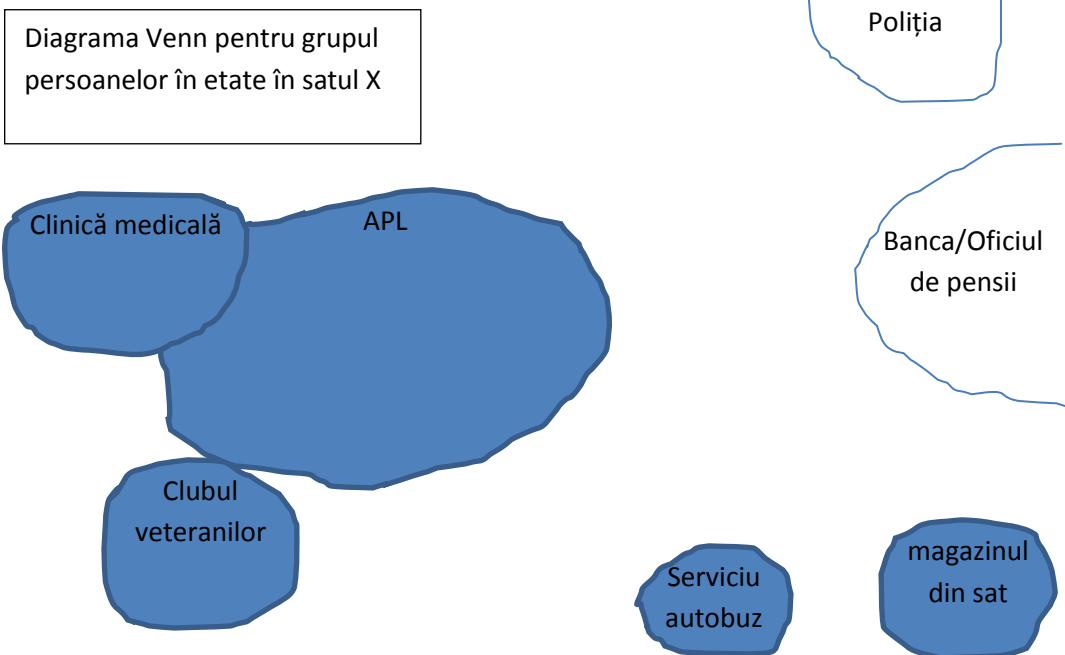
- Rolul și importanța diferitelor instituții
- Nivelurile de comunicare între organizații
- Rolul gestionarilor proiectului și al intervențiilor lor
- Îmbunătățirea conexiunilor între organizațiile existente
- Potențialul de cooperare cu organizațiile existente
- Rolurile potențiale ale noii organizații
- Grupuri oficiale și neoficiale și nivelurile lor de cooperare
- Percepțiile instituțiilor în comunitate

Cum să utilizăm diagramele Venn

Echipa de cercetare identifică un grup de informatori-cheie din rândul celor mai vulnerabile și marginalizate grupuri din comunitate (această identificare ar putea fi realizată prin 2 sau 3 grupuri diferite, pentru a reprezenta bătrânii, femeile, minoritățile etnice etc.), care împreună își asumă responsabilitatea de a asculta și a evalua persoanele fizice și instituțiile care influențează procesul decizional al comunității. Acest lucru poate fi realizat sub formă de "asalt al ideilor" pe o durată de 10-15 minute. Este important ca toți membrii grupului să-și exprime ideile.

Formați cercuri de diferite dimensiuni și notați care cerc reprezintă o anumită instituție și anume, cercul mare este foarte important prezentând decidentul, cercul mic are mai puțină importanță.

În cazul suprapunerii cercurilor, dimensiunea cercului indică importanța instituției, distanța dintre cercuri indică gradul de contact între instituții. De exemplu, o suprapunere mare indică o interacțiune mare. Lipsa suprapunerii indică relații distanțate.

Dezvoltarea grupului - modelul etapelor

Bruce Tuckman a analizat la mijlocul anilor șaiszeci circa cincizeci de studii privind dezvoltarea grupurilor și a sintetizat trăsăturile comune ale acestora în unul din modelele cele mai frecvent citate (Tuckman, 1965). Modelul descrie patru etape liniare (formarea, furtuna, normarea, funcționarea) prin care va trece un grup în calea sa de luare a deciziilor.

- Formarea:** Membrii grupului află mai multe unul despre celălalt și despre sarcina lor iminentă. Indicatorii acestei etape pot include: obiective neclare, neimplicare, membri fără sentimentul angajamentului, confuzie, moral decăzut, sentimente ascunse, ignorarea mesajelor, etc.
- După o perioadă comună de activitate, între membri vor apărea discuții aprinse cu privire la structura grupului. Această perioadă este deseori foarte stresantă și ilustrează lupta pentru un statut în grup.
- Furtuna:** Următoarele activități ilustrează etapa furtunii: lipsa de coeziune, subiectivitate, agende ascunse, conflicte, confruntări, instabilitate, indignare, furie, inconsecvență, eșec.
- Membrii grupului stabilesc reguli implicite sau explicite despre modul în care își vor realiza obiectivul. Aceștia abordează tipurile de comunicare, care vor fi sau nu de ajutor în realizarea sarcinii. Indicatorii acestei etape includ: punerea la îndoială a performanței, revizuirea/clarificarea obiectivului, schimbarea/confirmarea rolurilor, abordarea problemelor riscante, insistență, subordonare, testarea unei baze noi, identificarea punctelor forte și a celor slabe.
- Normarea:**
- Grupurile ajung la o concluzie și implementează soluția identificată pentru problema lor.
- Funcționarea:** Indicatorii acestei etape includ: creativitate, inițiativă, flexibilitate, relații deschise, mândrie, grijă față de oameni, instruire, încredere, moral ridicat, succese, etc.

Schema de analiză a problemelor/Arborele problemei

Ce este aceasta?

Schema de analiză a problemelor ajută la ilustrarea legăturilor dintre un set de probleme sau relații complexe, fixându-le într-o ierarhie de factori pertinenti. Aceasta este folosită pentru:

- A uni chestiuni sau factori diverși, care pot menține o problemă instituțională.
- A ajuta la identificarea originilor unei probleme instituționale.

Ipoteza principală care stă la baza schemei arborelui de probleme este relația ierarhică între cauză și efect.

Cum să o folosesc?

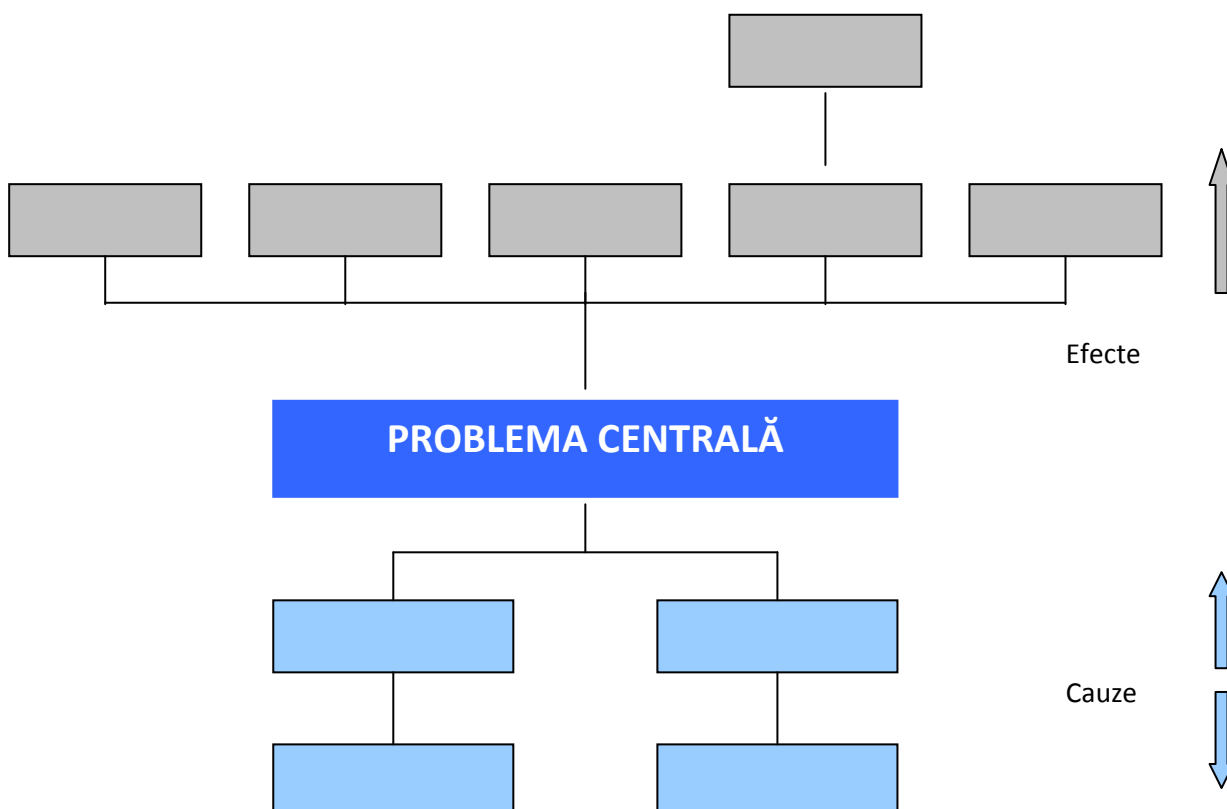
Identifică problemele/aspectele complicate majore existente, în baza informațiilor disponibile (de exemplu, printr-un concurs spontan de idei (brainstorming)).

Selectează o problemă centrală pentru analiză, de exemplu comunicarea limitată cu personalul.

Elaborează arborele problemelor, începând de la cauzele substanțiale și directe ale problemei fundamentale, de exemplu, cultura managementului de tip ierarhic și autocratic.

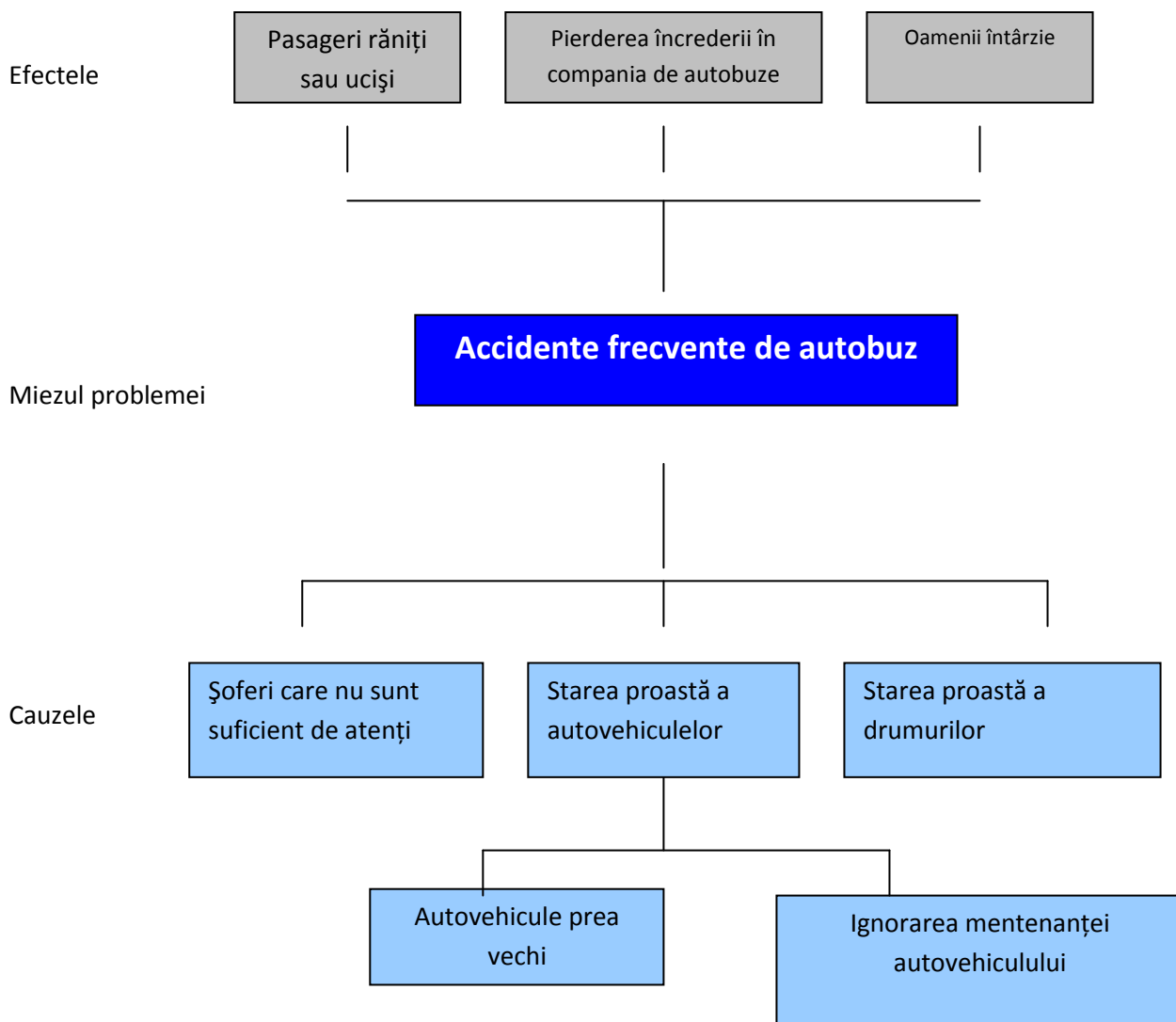
Următoarea diagramă ilustrează procesul:

Elaborarea arborelui problemelor

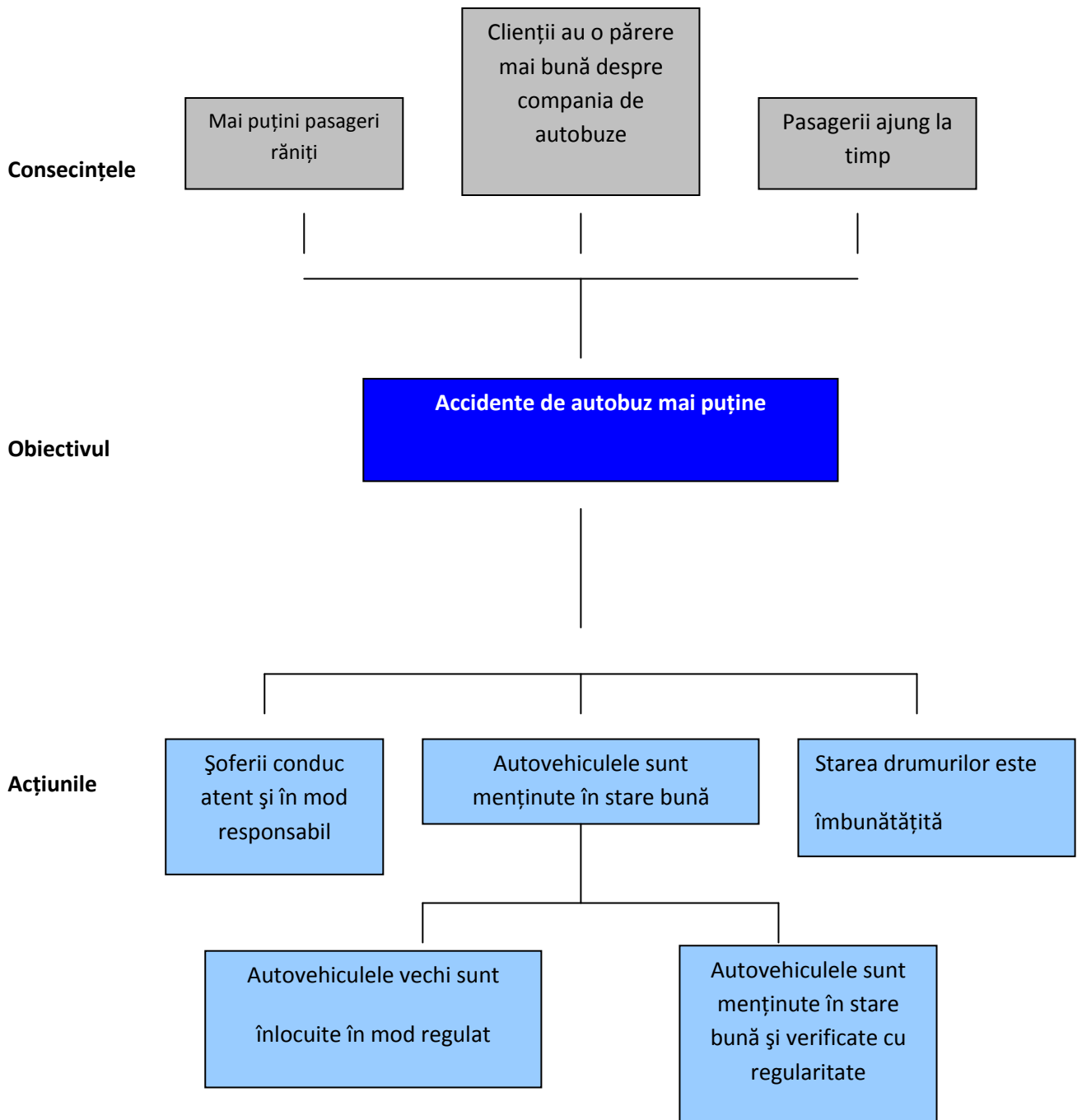

Acest proces poate ajuta la deosebirea rădăcinii unei probleme instituționale de efectele acesteia, la consilierea în cazul aspectelor critice, care trebuie să fie abordate în dezvoltarea instituțională. De exemplu, operațiunile bugetare lente sau sosirea târzie a fondurilor într-un minister pot fi efectele unui proces slab sau inexistent de gestionare a cheltuielilor publice sau efectele unor priorități slab evidențiate sau a lipsei de bani.

ANALIZA PROBLEMEI: Exemplul cu autobuzul

ANALIZA OBIECTIVULUI: Exemplul cu autobuzul

Analiza traseului critic

Analiza traseului critic (ATC) este un instrument semnificativ, care vă poate ajuta să planificați și gestionați proiecte/programe complexe. Aceasta a fost elaborată în anul 1950 pentru a monitoriza proiectele mari de defensivă și de atunci a fost utilizată permanent.

Ca și în cazul diagramelor Gantt, Analiza traseului critic vă poate ajuta să vă planificați toate sarcinile ce trebuie să fie finalizate în baza unui proiect. Aceasta stă la baza pregătirii unui program și la baza planificării resurselor. Atunci când gestionați un proiect, această analiză vă va ajuta să monitorizați realizarea obiectivelor proiectului și vă va ajuta să înțelegeți când va fi nevoie de întreprins acțiuni de remediere pentru a direcționa activitățile proiectului pe calea succesului.

Avantajul utilizării ATC față de diagramele Gantt constă în faptul că prin ATC se identifică, în mod oficial, sarcinile care trebuie să fie finalizate la timp, astfel încât și proiectul să fie finalizat în timp util (acestea sunt sarcinile pe traseul critic) și, de asemenea, identifică sarcinile care pot fi amânate pentru un timp, în cazul în care resursele trebuie să fie redistribuite pentru a recupera o altă parte a proiectului.

Dezavantajul ATC constă în faptul că relația dintre sarcini și timp nu este la fel de evidentă ca în cazul diagramelor Gantt. Acest fapt le poate face mai dificil de înțeles.

Cum se utilizează instrumentul:

La fel ca în cazul diagramelor Gantt, conceptul esențial din spatele analizei traseului critic, constă în faptul că nu poți începe alte activități, înainte de a le finaliza pe cele anterioare. Aceste activități trebuie să fie finalizate într-o ordine, în care fiecare etapă va fi încheiată într-o măsură mai mare sau mai mică înainte ca următoarea etapă să poată începe. Acestea sunt activități „consecvente”.

Unele activități nu depind de finalizarea oricăror alte sarcini. Puteți întreprinde o acțiune oricând doriți, înainte sau după ce o etapă anumită este încheiată. Acestea sunt sarcini independente sau „paralele”.

Desenarea unei diagrame de analiză a drumului critic

Conduceți-vă de următorii pași pentru a desena o diagramă ATC:

1. Notați pe o listă toate activitățile planificate

Pentru fiecare activitate, indicați cea mai timpurie dată a începerii, durata de timp estimată pentru realizarea activității și determinați dacă activitatea este paralelă sau consecventă. Dacă sarcinile sunt consecvente, indicați etapele de care depind acestea.

2. Reprezentați grafic activitățile sub forma unei diagrame cu cerc și săgeată

Analizele traseului critic sunt prezentate cu ajutorul diagramelor cu cerc și săgeată.

În această diagramă, cercurile reprezintă evenimentele din cadrul proiectului, cum ar fi începutul sau încheierea sarcinilor. Cercurile sunt, în mod obișnuit, numerotate pentru a face posibilă identificarea acestora.

O săgeată dintre două cercuri cu evenimente indică activitatea necesară pentru finalizarea sarcinii. O descriere a sarcinii este oferită sub săgeată. Durata îndeplinirii sarcinii este afișată deasupra acesteia. De regulă, toate săgețile sunt desenate de la stânga spre dreapta.

Punctele esențiale:

Analiza traseului critic reprezintă o metodă eficientă și temeinică de evaluarea următoarelor aspecte:

- Care sarcini trebuie să fie îndeplinite.
- Unde poate fi realizată o activitate paralelă.
- Cea mai scurtă perioadă de timp necesară pentru finalizarea unui proiect.
- Resursele necesare pentru realizarea unui proiect.
- Ordinea activităților, programarea și executarea la timp.
- Prioritățile sarcinii.
- Calea cea mai eficientă de reducere a timpului pentru proiecte urgente.

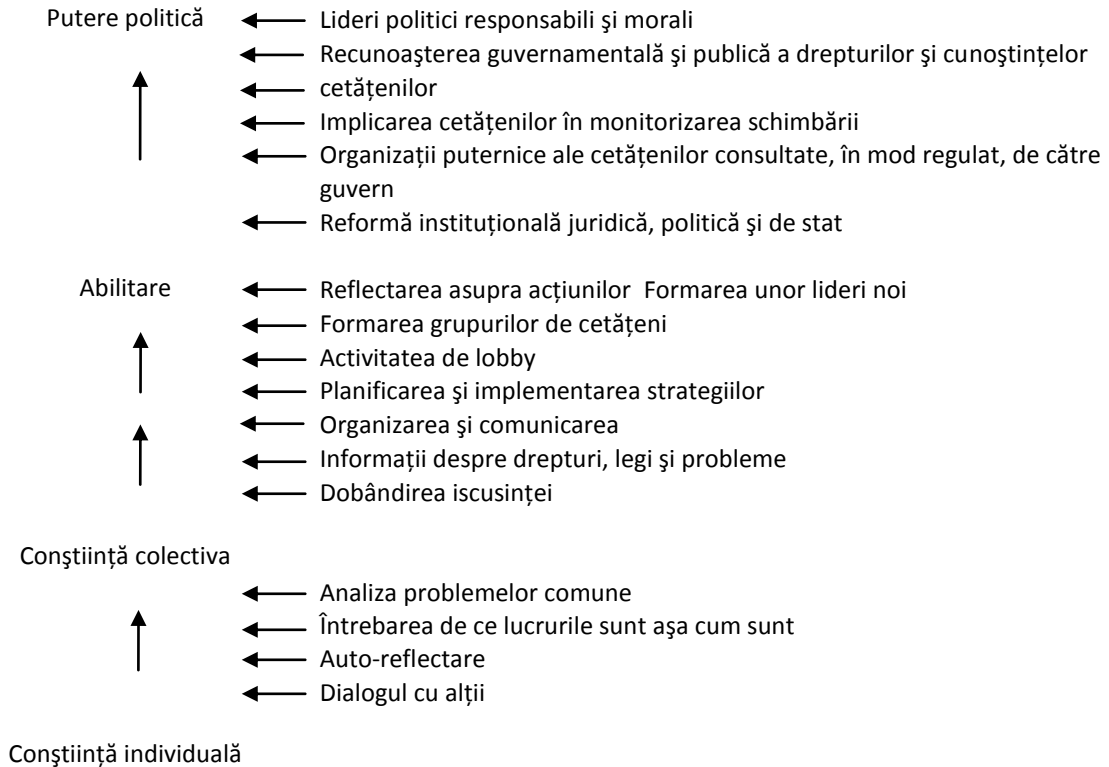
Înțelegerea conceptului de „putere” și a cadrelor de abilitare:

Extrase din Ghidul de acțiune cu privire la promovare și participarea cetățenilor

Putere, Participare politică și Transformare socială			
MECANISME ȘI STRATEGII	PUTERE ASCUNSĂ	PUTERE INVIZIBILĂ	PUTERE VIZIBILĂ
<p>Mecanisme: diferite forme și expresii ale puterii</p> <p>Participarea la luarea deciziilor publice pare a fi relativ directă la prima vedere. Aceasta este determinată de contextul politic, influența politică, de resursele și expertiza diferitor politicieni. Cu toate acestea, mecanisme invizibile de putere modelează eficiența participării cetățenilor. Aceste mecanisme pot stimula lipsa de putere, marginalizarea sau rezistența.</p> <p>Sunt necesare diferite strategii pentru a contracara aceste mecanisme, astfel încât participarea politică să devină mai democratică și oamenii să poată să-și exercite drepturile și responsabilitățile lor. (Vedeți mai jos)</p>	<p><i>Excluderea și ilegalizarea</i> ; Anumite grupuri sunt excluse de la procesul de luare a deciziilor prin regulile, practicile și acțiunile instituțiilor societății și guvernului.</p> <p>Plângerile acestora nu ajung la autorități, din cauza intimidării, dezinformării și cooptării. Liderii sunt etichetați ca generatori de probleme sau persoane nerelevante; problemele, precum violența în familie, sunt considerate chestiuni private și prin urmare nu pot fi supuse acțiunii de stat.</p>	<p><i>Socializarea și controlul de informații</i>; procesele, practicile, normele și tradițiile culturale care modelează înțelegerea de către oameni a necesității, rolurilor, posibilităților și acțiunilor acestora în modurile care împiedică întreprinderea unor acțiuni eficiente pentru schimbare.</p> <p>Printre grupurile marginalizate, socializarea interiorizează sentimente de subordonare, apatie, autoacuzare, de lipsă a puterii.</p> <p>Informațiile esențiale sunt ascunse sau inaccesibile.</p>	<p><i>Instituțiile oficiale, funcționarii și instrumentele</i>; Mecanismele vizibile care stabilesc regulile oficiale de bază ale societății.</p> <p>Instituțiile oficiale și funcționarii: Președintele, Prim-ministrul, tribunalele, ministerele, poliția, forțele militare, etc., Organizația Națiunilor Unite, FMI, Banca Mondială, corporațiile multinaționale, etc.</p> <p>Instrumente: politici, legi, constituții, regulamente, convenții, mecanisme de implementare, etc.</p>
<p>Strategii: Strategii principale de promovare pentru a contracara lipsa de putere și excluderea</p> <p>Promovarea eficientă a transformării sociale necesită alianțe și planuri cuprinzătoare de acțiuni, care abordează fiecare dintre diferitele forme de putere, atât vizibile, cât și invizibile.</p> <p>(Săgețile reflectă relațiile dintre diferite forme de putere și diferite tipuri de strategii.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Formarea circumscriptiilor active în jurul îngrijorărilor comune - Consolidarea organizațiilor, coalițiilor, mișcărilor sociale și desemnarea liderilor și structurilor responsabile - Mobilizarea și demonstrarea influenței prin acțiune directă - Cercetarea și diseminarea participativă a informațiilor care confirmă problemele grupurilor excluse. 	<ul style="list-style-type: none"> - Educație pentru respectul de sine, încredere, cetățenie, lucru în cooperare, sensibilizarea politică și analiza problemelor concrete - Activități, care consolidează cele de mai sus, cum ar fi împărtășirea povestirilor, discutarea și conectarea cu alții, afirmarea rezistenței, identificarea legăturii dintre problemelor zilnice concrete și drepturile legale. - Investigarea, cercetarea acțiunilor și diseminarea informațiilor tănuite 	<ul style="list-style-type: none"> - Activitatea de lobby și monitorizarea de către grupurile de interes public și expertii în lobby; - Negocierea și litigiile; - Educația publică și media; - Cercetarea politicilor; - Rapoarte alternative; - Marșuri și demonstrații; - Votarea și candidarea la funcții publice;

Cadre de abilitare

Procesul de abilitare politică

Adaptat de la Margaret Schuler, *Abilitarea și legea: Strategiile femeilor din lumea a treia*, CEF International, 1987.

Cadrul de abilitare a femeilor

Nivelurile de abilitare	Descriere
<i>Control</i>	Femeile și bărbații dețin controlul legal asupra producției și distribuției de beneficii
<i>Participare</i>	Femeile și bărbații participă, în mod egal, la luarea deciziilor în toate programele și politicile
<i>Conștientizare</i>	Femeile și bărbații consideră că rolurile de gen pot fi schimbate și că imparțialitatea este posibilă
<i>Acces</i>	Femeile au acces la resurse, precum terenuri de pământ, locuri de muncă, credite, instruire, funcții publice, drepturi legale, în condiții egale cu bărbații
<i>Bunăstare</i>	Necesitățile materiale ale femeilor și bărbaților, cum ar fi hrana, venitul și asistența medicală, sunt îndeplinite

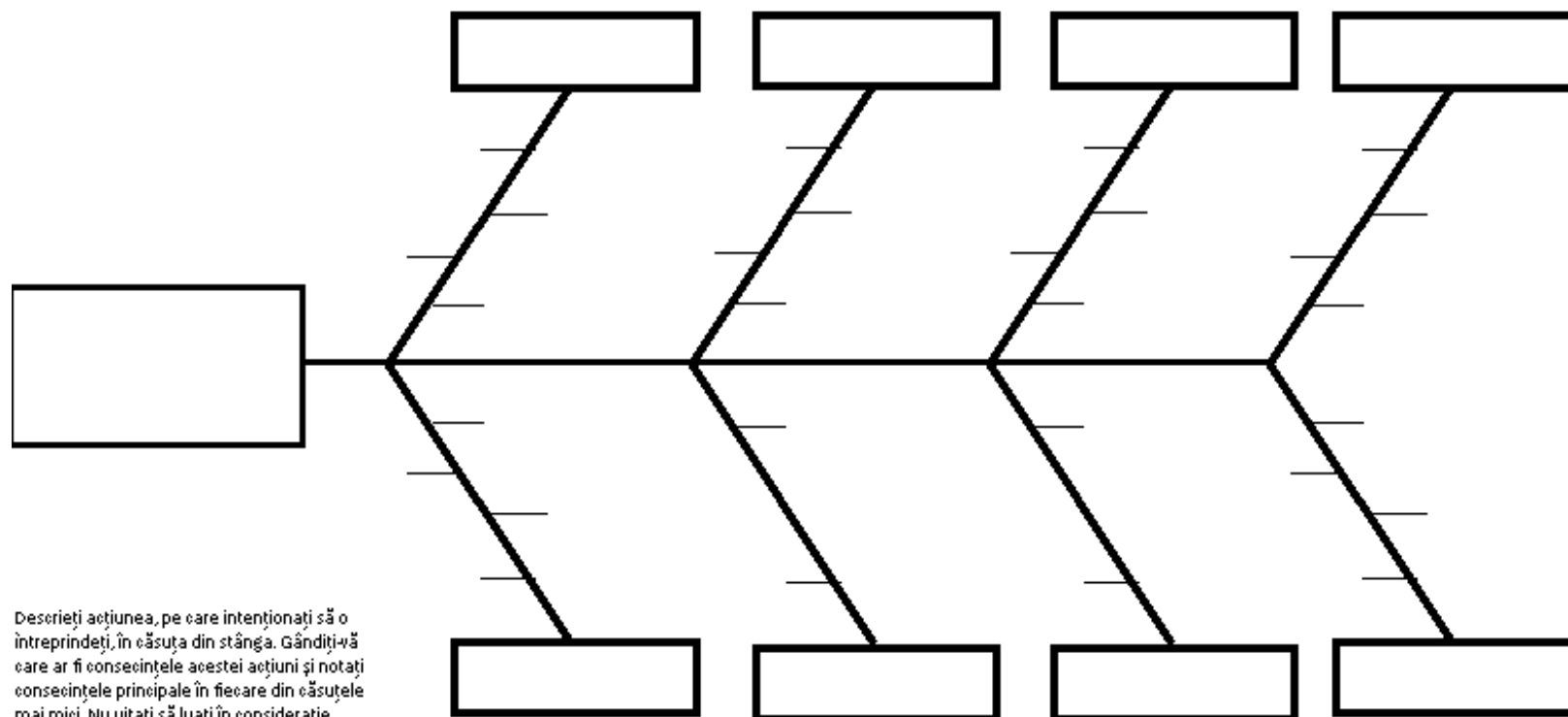
Elaborat de către Sarah Hupekile Longwe, specialist în dimensiunea de gen, Zambia.

Surse de putere – Imagini

Analiza grafică sub forma scheletului de pește

Analiza efectului schimbării

Descrieți acțiunea, pe care intenționați să o întreprindeți, în căsuța din stânga. Gândiți-vă care ar fi consecințele acestei acțiuni și notați consecințele principale în fiecare din căsuțele mai mici. Nu uitați să luați în considerare consecințele neintenționate ale acțiunii. Folosiți liniile mici pentru a nota consecințele minore sau alte detalii.

Formarea rețelelor și alianțelor

- recomandări preluate din cadrul unei evaluări a mobilizării comunității în Uzbekistan (2010)

Există o serie de mijloace cu ajutorul cărora grupurile comunitare își pot extinde și consolida relațiile cu alte părți interesate și pot forma alianțe cu alte grupuri, care au o ideologie asemănătoare. Mai jos sunt enumerate trei exemple de instrumente. Acestea au fost preluate din recomandările unui Raport de evaluare din cadrul unui program în curs de desfășurare vizând mobilizarea comunității din Uzbekistan.

Schimb de vizite - *Capacitatea comunităților de a-și determina propria dezvoltare socială și economică depinde, în mare măsură, de oportunitățile comunităților de a discuta atât cu administrația locală, cât și cu alte comunități. Până în prezent, rețelele de comunicare între comunități au fost limitate și prin urmare, în următoarele 6 luni, este recomandabil ca să fie facilitate schimburile inter-comunitare (între regiuni și dacă este posibil, între țări) cu delegații formate din membrii Grupului de inițiativă și parteneri. Astfel de schimburi ar trebui să fie structurate pentru a maximiza obținerea noilor cunoștințe, astfel încât la sfârșitul vizitei de schimb de experiență, participanții să organizeze un atelier de lucru pentru a demonstra și a documenta ceea ce au învățat, ceea ce pot aplica în comunitățile sale, ce restricții au fost depășite, ce idei au apărut pentru mobilizarea resurselor, etc. (Există o posibilitate evidentă de organizare a schimburilor între regiunile programului și, în plus, dacă condițiile politice permit, ar putea fi posibil de organizat vizite în țările din vecinătate – de exemplu, pentru activitățile de mobilizare sprijinite de către rețeaua ONG-urilor finanțată de către ICCO (Organizația inter-bisericească pentru cooperare în dezvoltare) din Kârgâzstan sau activitățile comunităților sprijinite de către Fundația Aga Khan din Tadjikistan.*

Campionii comunității - *Liderii comunității au menționat de mai multe ori că una dintre cele mai eficiente modalități de a câștiga încrederea membrilor comunității constă în demonstrarea unor exemple de proiecte de succes din alte comunități. Astfel, partenerii programului trebuie să înființeze o bază de date a „Campionilor comunității” – adică a liderilor grupului de inițiativă și a membrilor care sunt comunicatori abilitați, care ar putea merge în vizita în alte comunități pentru a vedea că procesul de mobilizare este posibil. Numărul acestor „campioni” va fi consolidat prin includerea mai multor femei și a persoanelor care, anterior, nu au deținut nici o poziție de conducere.*

Conferințe comunitare - *Mai mulți șefi ai administrației locale au sugerat că după încheierea sezonului de recoltare, aceștia ar dori ca să fie organizate evenimente de sensibilizare prin care proiectele comunitare de succes din cadrul programului să fie prezentate altor comunități din zona lor. Este o idee excelentă și este recomandabil ca partenerii programului să elaboreze un proiect pentru organizarea „conferințelor comunitare” – aceasta înseamnă că evenimentele nu trebuie să cuprindă doar prezentarea oficială a proiectelor de succes, dar, totodată, trebuie să fie înființat un forum, unde membrii comunității ar putea discuta punctele forte și slabe ale procesului de planificare a dezvoltării comunității și unde ar putea să împărtășească experiențele noi pe care le-au obținut.*

PCDLI MCA – Descrierea postului de mobilizator al comunității

Aceasta este o descriere de îndrumare. Obligațiile și responsabilitățile specifice vor fi enumerate în descrierea postului de muncă, când partenerii ONG-ului vor conveni asupra procesului MCA cu PCDLI.

Introducere

Câteva propoziții pentru a prezenta PCDLI, obiectivele, domeniul de aplicare și principalele părți interesate, precum și rolul MCA, plus o introducere a ONGului partener special.

Rolul general al mobilizatorului comunității

Mobilizatorii vor fi îndrumați și sprijiniți de către mentorii comunitari ai PCDLI și vor primi rambursări din partea programului pentru orice cheltuieli suportate, dar și pentru anumite perioade de timp dedicate procesului MCA. Rolul principal al mobilizatorului este de a iniția și a dezvolta un proces social în cadrul comunităților-țintă pentru analizarea colectivă a necesităților comunității, întreprinderea acțiunilor colective în scopul soluționării acestor probleme și pentru a asigura un proces independent și auto-gestionat. Autogestiunea va fi dirijată prin formarea unor grupuri (grupuri de auto-sustinere/organizații comunitare), iar rolul mobilizatorilor va consta în identificarea membrilor și catalizatorilor potențiali ai grupului. Mobilizatorii vor asigura că procesele sunt sensibile la gen și bazate pe drepturile omului.

Sarcini specifice

ONG-urile partenere vor elabora și finaliza această listă de sarcini în conformitate cu planurile specifice de mobilizare și setul de „pași” MCA convenit. Cu toate acestea, este foarte probabil că sarcinile vor include toate sau majoritatea următoarelor acțiuni:

Pașii 1-3

- Contribuția la cercetarea de bază a comunităților selectate și continuarea monitorizării schimbării sociale și a noilor informații sociale relevante abilitării comunității;
- Identificarea liderilor și/sau organizatorilor potențiali ai comunității;
- Motivarea și încurajarea potențialilor lideri în discuția acestora cu ceilalți membri ai comunității despre unitate și abilitare;
- Inițierea acțiunilor menite să descurajeze pasivitatea, apatia și atitudinea prin care oamenii lasă pe alții să facă lucrul pentru dânsii;
- Sporirea campaniilor de sensibilizare, astfel încât membrii comunității să poată aborda autonom cauzele discriminării și excluderii sociale, prezentându-le modurile în care aceștia ar putea face acest lucru;
- Consolidarea încrederii, toleranței și cooperării între membrii comunității;
- Facilitarea interacțiunii între membrii comunității și PCDLI și garantarea faptului că toți membrii comunității pot participa la această interacțiune;
- Încurajarea și motivarea membrilor comunității de a întreprinde acțiuni, utilizând instrumente și metodologii oferite de către PCDLI, și îndrumarea acestora cu privire la modul cel mai adecvat de formare a grupului;

Pașii 4-6

- Acordarea asistenței membrilor comunității pentru organizarea evenimentelor (ședințe, ateliere de lucru, etc.) și folosirea acestor ocazii pentru a-i ajuta la identificarea necesităților și generarea soluțiilor, stabilind problemele prioritare, și efectuând analiza cauzelor acestora;
- Contribuirea la abilitarea membrilor grupului comunitar cu aptitudini și cunoștințe de management, care vor ajuta grupurile să devină independente. Oferirea ghidării în formarea aptitudinilor necesare pentru proiectarea, implementarea, monitorizarea și raportarea acțiunilor comunității;
- Acordarea asistenței comunității pentru obținerea resurselor externe disponibile, avertizând despre posibilele efecte negative, cum ar fi creșterea dependenței de resursele externe, și pentru negocierea cu alte părți interesate;

Pașii 7-10

- Acordarea asistenței comunității pentru monitorizarea acțiunilor puse în aplicare de către grupuri și a schimbărilor apărute în cadrul comunității, și oferirea informațiilor cu privire la modul în care pot fi partajate eficient aceste date de monitorizare și analize de evaluare cu mai mulți membri ai comunității și cu alte părți interesate;
- Acordarea asistenței comunității în crearea rețelelor de comunicare cu alte comunități și posibile structuri de sprijin pentru abilitare;
- Acordarea asistenței membrilor comunității în elaborarea și implementarea unui plan de durabilitate, atunci când aceștia nu mai au nevoie de serviciile mobilizatorului.

Pași generali/în curs de desfășurare

- Încurajarea și motivarea participării depline a tuturor membrilor comunității, acordând o atenție deosebită celor, care sunt, de obicei, uitați, marginalizați și trecuți cu vederea în procesul de luare a deciziilor;
- Acordarea asistenței comunității în obținerea informațiilor și cunoștințelor, care pot fi disponibile prin intermediul agențiilor guvernamentale și non-guvernamentale, prin programe de ajutor și de informare;

Competențe necesare unui mobilizator eficient:

- Abilitatea de a citi și a scrie bine în limbile locale și în limba națională;
- Abilitatea de a vorbi și a înțelege bine limbile locale și limba națională;
- Cunoștințe de operare a computerului sau potențial de a învăța;
- Abilități de lucru cu internetul sau potențial de a învăța, cu accent pe utilizarea internetului pentru cercetări și e-mail;
- Abilitatea de a comunica în fața unui grup fără frică sau aroganță;
- Abilitatea de a învăța capacități de mobilizare, care va permite utilizarea diverselor instrumente și metodologii propuse de către PCDLI;
- Dorința de a contribui la dezvoltarea națională prin intermediul abilitării comunității;
- Principii morale temeinice, în special onestitate, transparență, generozitate, altruism și respect;
- Membru de echipă, bine motivat, capabil să lucreze singur și/sau fără supraveghere;
- Abilitatea de a observa și a analiza indicatorii sociali; și
- Disponibilitatea de a urma o instruire suplimentară oferită și cerută de către program.

Calificări și experiență necesară

- Studii liceale;
- Experiență oratorică;

- Orice experiență de elaborare a și menținere a rapoartelor și documentelor.
- Membru/membră al/a comunității-țintă

Calificări și experiențe, care ar constitui un avantaj

- Studii superioare;
- Studii în domeniul științelor sociale;
- Abilități, instruire sau experiență în oricare din următoarele domenii: management, animație socială, cercetare socială, instruire pentru adulți, jurnalism.

Mobilizarea în scopul abilitării. Studii de caz

Abilitarea vârstnicilor și reducerea vulnerabilității – un caz din Kârgâzstan¹

Îngrijirea vârstnicilor din Kârgâzstan și prestarea serviciilor acestui grup de persoane rămâne blocată, pe de o parte, de o infrastructură și un cadru legal defectuos de obârșie sovietică și, pe de altă parte, de strategiile de supraviețuire și rolurile tradiționale pentru vârstnici. Există lacune uriașe între acestea două, ceea ce îi face pe vârstnici și pe familiile lor deosebit de vulnerabili din punct de vedere economic și, în multe cazuri, expuși în mod nefericit riscurilor din cauza lipsei de asistență socială și medicală. Valurile mari de migrație externă și internă, în special, a etnicilor germani și ruși, care au părăsit Kârgâzstanul, au lăsat multe persoane în vârstă izolate, pe măsură ce rudele și prietenii lor au plecat.

Până în 2006, statul nu a făcut prea multe pentru a rezolva această situație. Resursele erau alocate prioritar pentru a asigura achitarea la timp a pensiilor, dar bugetul nu putea menține nivelul pensiilor la

nivelul costurilor cu care se confruntă vârstnicii în economia de piață, unde multe din serviciile subvenționate anterior sunt pe cale de dispariție. Asistenții sociali din sectorul de stat nu sunt reformați și nu au capacități și nici resurse pentru a răspunde provocărilor noi.

„Când eram tânără, mă speria sfredelul dentistului, dar mai recent mă speria nota de plată a dentistului. Acum nu mă mai sperie. Acum știu cum să beneficiaz de tratament dentar gratuit!”

Această situație se schimbă în ultimii ani și forța motrice vine din realizările și alianțele de mobilizare ale unui ONG care și-a început activitatea în orașelul Balykchy. ONG-ul Umut a început să desfășoare activitatea umanitară de bază în anii 1990, iar din 1998 a lansat un program de susținere a Grupurilor de Suport Reciproc ale Vârstnicilor, scopul principal fiind de a le oferi securitate alimentară. Între 1998 și 2001, ONG-ul a mobilizat peste 300 din cei mai vulnerabili vârstnici din Balykchy în 19 GSR, 13 din acestea formând o Federație în 2001. Abordarea de mobilizare practică de Umut s-a dovedit a fi extrem de eficientă în abilitarea vârstnicilor și îmbunătățirea calității vieții lor. Aceasta a dus nu doar la replicarea metodei în alte regiuni din Kârgâzstan, dar și a încurajat ONG-ul Umut să creeze un Centru național de Resurse pentru Vârstnici, care a facilitat recent GSR în lobby-ul colectiv cu privire la politicile de stat.

Schimbarea atitudinilor; îmbunătățirea calității vieții

ONG-ul Umut a înregistrat progrese mari în reducerea vulnerabilității și excluderii prin serviciile pe care le prestează vârstnicilor în grupuri auto-gestionate și prin activitatea sa neconținută de sensibilizare. Activitățile de conexiune a generațiilor au schimbat atitudinile în Balykchy: persoanele în vârstă sunt văzute mai puțin ca o povară a asistenței sociale, ci mai curând drept membri de valoare ai comunității. Prin conexiunile sale cu structurile autorităților locale – departamentul servicii sociale, poliție, managerii serviciilor comunale – Umut și Federația GSR s-au angajat să schimbe viziunea reprezentanților

¹ Informația pentru acest studiu de caz este preluată dintr-un Raport de Evaluare al ONG-ului Umut realizat de către Simon Forrester (INTRAC) în 2005

autorităților precum că prestarea serviciilor este un proces orientat într-o singură direcție - spre ofertă. Oficialii au început să înțeleagă complexitățile „aspectului cererii” acestor servicii și ale drepturilor persoanelor în vârstă și, respectiv, să-și schimbe atitudinea față de grupurile ce au nevoie de servicii.

Vârșnicii din Balykchy au demonstrat trei schimbări semnificative:

- Există o mulțime de destăinuiți ale vârstnicilor din Balykchy care exprimă o schimbare în viața lor și care ar putea fi numită abilitare. **Abordarea GSR a restabilit sentimentul de control în rândul membrilor săi**, care a fost pierdut în supărarea și disperarea provocată de infrastructura deficientă de origine sovietică. Membrii comunităților nu se mai simțeau neputincioși și vulnerabili în fața achitării inadecvate și/sau întârziate a pensiilor; **acum ei au mecanisme, care îi ajută să auto-reglementeze deficiențele financiare și mecanismele de promovare a intereselor lor.**
- Membrii a 19 GSR din Balykchy și din împrejurimile acestui oraș au beneficiat de activitatea de sensibilizare cu privire la drepturi și de consiliere juridică desfășurată de Umut. De exemplu, pensionarii din GSR posedă acum o **cunoaștere mai clară a asistenței medicale acordate** și, cu suportul Federației, **au stabilit mecanismele de fixare a costurilor pentru tratamentul dentar.** Aceasta nu este o ispravă minoră, dacă analizăm confuzia creată în Kârgâzstan în contextul reformării asistenței medicale și introducerii unui sistem complex de taxe. Agențiile de stat precum Fondul de Asigurare Medicală Obligatorie și Centrul Republican de Promovare a Sănătății informează populația despre aceste lucruri demonstrând acțiunile realizate pentru prima dată în Balykchy.

Unul din membrii mai tineri ai comunității a declarat: “Bunica mea participă la instruire – sunt atât de mândru de ea!”

- La nivel local, una din contribuțiile semnificative la **abilitarea persoanelor în vârstă constă în implicarea membrilor GSR în „Consiliile publice”**, o inițiativă inspirată și susținută de ONG-ul Umut. Consiliile sunt stabilite în 9 districte din Balykchy pentru a facilita planificarea participativă a dezvoltării locale și a reprezenta necesitățile celor mai vulnerabile persoane. Membrii acestor Consilii sunt din cartierele apropiate și se întrunesc sistematic de la fondarea Consiliilor în 2001. Discuțiile și deciziile luate de

aceste Consilii sunt referite la unui Consiliu Public Mare de nivel superior pentru a fi examinate și implementate de Primărie și/sau de „unitățile teritoriale de auto-gestiune” mai mici.

Studiu de caz: Abilitatea grupurilor marginalizate din școlile rurale

În RPD Laos, un program de lungă durată susținut de organizația “Ajutorul Bisericii Norvegiene” (Norwegian Church Aid), a pilotat unele activități interesante de combatere a excluderii sociale a diferitor grupuri etnice stabilite în regiunile îndepărtate ale țării. Deși programul, prin activitatea de mobilizare,

vizează în primul rând copiii, , un număr mic de proiecte comunitare aveau drept scop și abilitarea părinților.

Susținând părinții în scopul creării unor asociații neoficiale, gestionarii programului de informare au facilitat un proces prin care părinții au identificat două aspecte principale de abordare: în primul rând, lipsa formării proprii, și pe de altă parte, accesul lor limitat la administrarea școlii. Părinții au înțeles că în cazul în care ar putea aborda aceste probleme, ar fi capabili să se implice mai activ în susținerea și educația copiilor lor. Ca răspuns, programul a susținut o serie de acțiuni comunitare auto-direcționate, inclusiv implementarea mai multor proiecte de "școală serală". Acestea au fost implementate în 9 sate, cu grupuri de adulți (în cea mai mare parte, dar nu în exclusivitate, cu părinții copiilor care fac parte din minorități etnice), care participă la 3 niveluri diferite de cursuri de seară.

O evaluare externă a programului a arătat că la "orele serale":

Participarea a fost impresionantă deoarece cursanții au manifestat o atitudine serioasă. Un aspect pozitiv, care nu ar trebui să fie subestimat, este oportunitatea cadrelor didactice de a interacționa cu sătenii adulți.

Dar evaluarea a relevat, de asemenea, unele dificultăți pentru desfășurarea "orelor serale" și câteva idei de îmbunătățire a activităților:

Cu toate acestea, cursurile serale prezintă unele provocări. Prima constrângere este volumul de muncă al cadrelor didactice. Ar trebui să fie luat în considerație faptul că profesorii sunt implicați în procesul de pregătire a orelor de zi, de pregătire pentru predarea propriu-zisă și pentru participarea la reuniuni cu șefii de studii. Principala motivație pentru predarea cursurilor serale este probabil suplimentul lunar în valoare de 10 dolari SUA. În prezent, cursurile serale au loc 5 zile pe săptămână, după sfârșitul anului școlar obișnuit.

Predarea atât a orelor de zi, cât și a celor serale poate fi considerată o abordare integrată sau globală a dezvoltării comunității. Pe de altă parte, aceasta ar putea fi argumentată, așa cum a iterat unul dintre intervievați, prin faptul că tentativa de a obține educația oficială, prin metodologia nouă atât pentru profesor, cât și pentru elev/participant la curs, (dar și educația neoficială) implică riscul de a le "pierde pe ambele".

Opțiuni de soluționare a acestei probleme:

- *Tentativa de a influența Departamentul de învățământ local pentru a implica încă un profesor în cursurile serale;*
- *Amânarea predării cursurilor serale până când cadrele didactice vor fi pregătite mai bine și, prin urmare, se vor simți mai confortabil la locul de muncă;*
- *Remunerarea unui fost absolvent (dacă este cazul) din localitatea rurală care va preda cursuri adulților din comunitate;*
- *Reducerea numărului de zile de cursuri serale la 3-4 săptămânal;*
- *Dacă cursurile serale vor continua, trebuie să fie analizată asigurarea cu energie electrică (nu e deloc ușor să faci aritmetică cu lumânarea).*

La moment, programul se află în curs de desfășurare și deocamdată nu se cunoaște cât au progresat proiectele "cursurilor serale". Cu toate acestea, în afară de ideea "cursurilor serale", în prezent asociațiile părintești mai implementează și unele acțiuni noi:

- Implicarea părinților în procesele școlare – grupurile părinților se întâlnesc cu administrația școlii și identifică acțiunile de voluntariat pe care le-ar putea întreprinde în școli ;
- Elaborarea unui "curriculum local" - în conformitate cu legislația din Laos, până la 20% din conținutul programului de învățământ școlar poate fi elaborat la nivel local. Astfel, grupurile părinților care fac parte din minoritățile etnice au început să colaboreze cu directorii școlilor din localitățile lor venind cu propriile propuneri, contribuind astfel la elaborarea curriculum-ului.

Studiu de caz: Abilitarea femeilor rome

În acest studiu de caz vom vedea modul în care anumite persoane joacă un rol-cheie în consolidarea capacităților și eficienței grupurilor de femei din comunitatea romă și cum contribuie crearea „spațiilor” dedicate pentru ședințele acestor grupuri la consolidarea încrederii între indivizi și grup.

Puterea modelelor de abilitare a femeilor

Mișcarea Romilor este dominată de bărbați: vocea femeii adesea nu este auzită. Cauzele sunt multiple și conexe. De exemplu: statutul femeilor în aceste comunități nu le permite adesea să vorbească în public, iar nivelul lor de studii este inferior celui al bărbaților. De fapt, ele se confruntă cu o discriminare dublă: sunt un grup marginalizat atât în ochii întregii societăți cât și în ochii bărbaților romi.

Pot apărea îndoieli dacă o mișcare este cu adevărat reprezentativă, atunci când jumătate din oamenii pe care susține că-i reprezintă nu au posibilitatea de a-și exprima necesitățile și a-și face vocea auzită. Prin includerea femeilor, mișcarea capătă putere și își consolidează aspirațiile de a reprezenta necesitățile și problemele populației rome. În plus, mulți savanți afirmă că, prin intermediul femeilor, se poate ajunge la familii întregi, în special, la copii și tineri. Abilitarea femeilor rome contribuie semnificativ la crearea unui mediu în care copiii romi cresc cetățeni deplin ai societății. Femeile care își cunosc drepturile și locul în societate transmit această încredere și copiilor lor. Aceasta este ceea ce Asociația Internațională Pas-cu-Pas, o rețea-cheie de educație și dezvoltare în copilăria timpurie din Europa Centrală/de Est și Asia Centrală, numește crearea „solului fertil”: stabilirea contextului politic, social, economic și comunitar, care poate promova practici calitative în copilăria timpurie.

Cercetările arată că primii ani din viața unui copil sunt cruciali în asigurarea succesului ulterior, a calității vieții și capacității de a contribui ca un cetățean responsabil. În același timp, copiii sunt cetățeni ai societății de astăzi; prin urmare, investițiile eficiente în primii ani sunt, de asemenea, importante pentru ca drepturile și necesitățile copiilor romi să fie satisfăcute. Axarea pe activismul și abilitarea femeilor rome și pe crearea condițiilor pentru dezvoltare în copilăria timpurie contribuie la o mișcare romă reprezentată mai bine și la un mediu mai bun în care să crească copiii romi.

Chiar dacă există excepții, activismul femeilor rome tinde să rămână orientat local: femeile sunt cele mai interesate în mediul lor direct de trai. Spre deosebire de tinerii romi, auto-organizarea la alt nivel decât cel local este problematică pentru majoritatea femeilor rome. În același timp, ruptura dintre puținele femei rome „de elită” implicate la nivel regional, național și chiar internațional și semenele lor de rând este

foarte mare. O metodă de reducere a acestei rupturi este crearea relațiilor mai strânse între femeile romo de rând cu semenele lor cu studii bune și cu statut mai înalt. Acestea sunt văzute ca modele de rol care contribuie la reprezentarea intereselor romilor simpli la nivel regional, național și internațional. Identificarea cu modelele de rol poate fi un instrument foarte eficient de abilitare.

Rolul femeilor-mediatori de etnie romă

Conceptul antropologic și cultural de mediator se referă, în mare parte, la oamenii care facilitează trecerea peste diferite sisteme culturale. Acest concept este utilizat pe larg în medicină, unde mediatorii au sarcina de a facilita accesul grupurilor indigene la serviciile medicale. Medierea într-o abordare orientată spre servicii și într-o abordare orientată spre abilitare este, evident, diferit. Ea necesită specificități în tipul relației, mecanisme pentru stabilirea lor și natura legăturilor cu grupurile de romi simpli.

În plus, în realitatea comunităților romo, problema nu ține doar de sisteme culturale diferite, dar și de accesul la persoane strategice și lipsa de know-how, de capacități și studii. Acest lucru împiedică atât mobilizarea și activizarea femeilor cât și posibilitățile lor de a influența luarea deciziilor publice. Astfel, „mediatorii” nu doar unesc diferite realități culturale, dar și facilitează contactele dintre nivelul de oameni simpli și persoanele strategice. Ei dezvoltă și transferă experiențele și își utilizează capacitățile pentru a reprezenta interesele oamenilor simpli.

Femeile care ar putea îndeplini rolul de mediator trebuie să fie în stare să reprezinte interesele oamenilor simpli, să aibă o rețea în cadrul societății civile și/sau mișcării romilor, și/sau pe arena politică. Femeile mediatori pot fi găsite în cadrul, dar și în afara comunităților romo. Ele pot fi femei romo activiste sau femei care au relații profesionale cu femeile simple. Ele pot avea posturi de muncă sau pot fi „avocate” ale romilor și mediatoare din alte proiecte.

Ceea ce confirmă rolul femeilor mediatori este faptul că ele au relații bune atât cu grupurile de femei simple, cât și cu alte grupuri strategice și/sau autorități, și/sau instituții. Ele deschid perspective noi pentru grupurile simple și le facilitează integrarea în domenii la care acestea nu ar fi avut acces fără ele. Rolul lor principal este de a ajuta femeile simple, reprezentându-le eficient interesele. Pentru a fi mediatori eficienți, care stimulează abilitarea femeilor din jur, ele trebuie să fie deschise să-și transfere capacitățile altor femei în grup și să împărtășească responsabilitățile de liderism.

Consolidarea încrederii între mediatori și organizațiile comunitare

O importanță esențială o are procesul de consolidare a încrederii între femeile mediatori și grupurile simple. Mișcarea Centrelor Mamelor a elaborat o metodologie pentru consolidarea încrederii în grupurile de femei simple. În plus, Spolu² și partenerii săi au experiență în consolidarea încrederii în mediul

² Despre Spolu: Spolu este un Centru de Expertiză (www.spolu.nl) privind consolidarea capacităților umane și instituționale în rândul grupurilor de romi simpli din Europa. De-a lungul anilor, Spolu a consolidat capacitățile a numeroși lideri romi simpli, dar și organizații pentru a fi uniți în rețele de romi simpli. Acestea la rândul lor, organizează grupurile și organizațiile de romi simpli să-și obțină drepturile civice. Cu aproape cincisprezece ani de experiență, Spolu este recunoscută la nivel internațional pentru experiența sa și apreciată pentru faptul că facilitează crearea condițiilor favorabile pentru ca romii să-și îmbunătățească poziția în societate. De exemplu, începând cu anul 2003, Spolu este factorul principal al [Rețelei Organizațiilor Europene ale Romilor Simpli \(ROERS\)](#), care promovează interesele romilor de rând și recunoașterea lor la nivel european.

grupurilor simple. În afară de partenerii Spolu, rețeaua centrelor mamelor (Mine) va fi implicată în activități sistematice de instruire și susținere atât pentru grupurile simple cât și pentru femeile mediatori. Un element foarte important al consolidării încrederii în cadrul grupurilor de femei și între mediatori și grupuri, este spațiul pentru contacte informale. În cadrul Centrelor Mamelor, acest spațiu este acordat în mod natural, deoarece și adunarea propriu-zisă are un caracter informal. De asemenea, acest spațiu ar trebui să fie acordat pentru alte grupuri. O parte din instruire constă în organizarea evenimentelor sociale, în care femeile pot interacționa și forma legături informale.

Pe durata programului Consolidarea Vocii Romilor, s-au dezvoltat experiențe și exemple reușite. O organizație cu filosofia apropiată de cea a Spolu și ERGO este Mine, Rețeaua Internațională a Centrelor Mamelor. Centrele Mamelor sunt centre pentru săraci deținute și gestionate de femei simple în care activitățile de lobby și promovare se dezvoltă în mod firesc. Centrul Mamelor Plamen din Bosnia a primit multe grupuri de romi și i-a inspirat să-și creeze propriile lor centre. În Bulgaria, câteva Centre ale Mamelor Rome au constituit un exemplu pentru grupurile de femei rome care au vrut să-și deschidă centrul lor propriu. Rețeaua Centrelor Mamelor Mine a elaborat metode pentru abilitarea femeilor simple care pot ajuta Spolu și ERGO să activeze și să mobilizeze femeile rome.

Studiu de caz: Abilitarea persoanelor cu dizabilități din Vietnam de către grupurile de auto-susținere

Rețeaua supraviețuitorilor câmpurilor minate din Vietnam (LSN-V) este o organizație neguvernamentală care își desfășoară activitatea în provincia Quang Binh, Vietnam, începând cu anul 2003. Fondată de către și pentru supraviețuitori, LSN-V abilitază persoanele, familiile și comunitățile afectate de exploziile de pe câmpurile minate pentru a se restabili după traume, pentru a-și recupera sănătatea și a-și exersa drepturile.

Rețeaua a contribuit la crearea mai multor grupuri de auto-susținere pentru supraviețuitorii câmpurilor minate. Mulți dintre acești supraviețuitori suferă de dizabilități cauzate de traume, dar trăsătura unică a grupurilor este faptul că printre ei sunt persoane cu dizabilități care nu au fost cauzate de conflictul armat și de câmpurile minate. Scopul acestor grupuri este facilitarea procesului de auto-abilitare, depășind excluderea socială, sporind participarea la procesele decizionale și îmbunătățind calitatea vieții. Scopul final al organizației LSN-Vietnam este de a crea un grup de auto-susținere în fiecare comună³.

Lucrătorii sociali din cadrul organizației LSN-Vietnam, dintre care mulți suferă de dizabilități, sunt responsabili de acordarea asistenței pentru comunele care sunt interesate să formeze un grup de auto-susținere. La început acești lucrători contribuie la stabilirea relațiilor de colaborare cu autoritățile locale în colaborare cu principalele organizații reprezentative cum ar fi Asociația fermierilor, Uniunea femeii și Asociația veteranilor. Aceștia oferă instruire în domeniul formării grupurilor de auto-susținere grupului de organizare și oferă îndrumări cu privire la aspectele juridice ce țin de înregistrarea grupului în cadrul autorităților locale, și organizează reuniuni ale părților interesate.

Odată ce grupurile sunt oficial înregistrate și formate, acestea sunt gestionate în mod independent de membrii lor. Lucrătorii sociali oferă asistență atunci când aceasta este solicitată. De exemplu, lucrătorii pot oferi instruire membrilor grupului cu privire la problemele ce țin de dizabilități și/sau de facilitare a

³ "Comună" în Vietnam este un sat care din punct de vedere administrativ reprezintă cea mai mică unitate a autorităților locale

grupului (de exemplu, cum se conduc reuniunile). Membrii grupului sunt responsabili de gestiunea activităților care au inclus: invitarea reprezentanților autorităților locale să participe la discuțiile despre serviciile de ocrotire a sănătății acordate persoanelor cu dizabilități, despre cooperarea cu autoritățile locale în scopul îmbunătățirii calității și accesibilității serviciilor de ocrotire a sănătății acordate persoanelor cu dizabilități, despre organizarea evenimentelor sportive locale, participarea la evenimente sportive naționale, asigurarea unei formări colegiale privind îngrijirea sănătății și tratament, crearea afacerilor mici și asigurarea oportunităților profesionale, promovarea unei imagini pozitive a persoanelor cu dizabilități în comunitatea locală. Multe grupuri de auto-susținere și-au asumat responsabilitatea pentru organizarea Zilei naționale a persoanelor cu dizabilități din Vietnam, elaborând agenda acestei zile și organizând manifestări publice.

Una dintre cele mai mari realizări ale grupurilor de auto-susținere este impactul pe care l-a avut asupra creșterii gradului de conștientizare a autorităților locale a necesităților persoanelor cu dizabilități și rolul participativ important al acestor persoane în ceea ce privește abordarea necesităților lor. Următoarea etapă se referă la unirea eforturilor tuturor grupurilor de auto-susținere în scopuri comune.

Acest Studiu de caz a fost elaborat în baza informațiilor obținute prin intermediul Programului de reabilitare a comunității cu ajutorul OMS (Componenta de abilitare) în Asia de sud-est, 2010.

Studiu de caz: Fotografia ca instrument de abilitare

Locuitorii or. Akyaka fotografiind, monitorizează activitatea autorităților locale

Akyaka este un oraș mic situat pe coasta turcească a Mării Egee. În afară de consiliul municipal ales, orașul, la fel ca și multe alte municipalități din Turcia, are un organ constituit de locuitorii orașului, numit „consiliu orășenesc”. Consiliul dat este constituit din membrii organizațiilor societății civile care își desfășoară activitatea în or. Akyaka și lucrează în strânsă colaborare cu oficialii și administratorii locali aleși. Una din măsurile sale inovatoare recente a fost lansarea unei campanii de fotografiere în scopul încurajării locuitorilor să publice imagini care denotă problemele din municipiul lor. Textul prezentat mai jos este extras de pe site-ul consiliului orășenesc Akyaka:

“Să vedem problemele noastre”- Campanie foto

Vi s-a întâmplat vreodată să vă confrunțați cu o situație neplăcută în timp ce vă plimbați cu aparatul de fotografiat în or. Akyaka? Vă rugăm să nu ezitați să o fotografiați și apoi să expediați imaginea la adresa electronică bilgi@akyakakentkonseyi.org.tr. Astfel veți contribui la îmbunătățirea administrării or. Akyaka. Fotografiile pe care le primim vor fi publicate pe site-ul nostru, păstrând confidențialitatea autorului. Vom discuta problemele relevate împreună cu administrația municipiului și vom elabora planuri de acțiuni pentru a le soluționa. Dacă problemele vor fi soluționate, vom face fotografii noi care vor reflecta problemele în cauză și le vom publica descriind acțiunile întreprinse. Astfel, problemele vor fi soluționate în mod eficient.

Acordarea camerelor digitale simple grupurilor, organizarea cursurilor de instruire minimă și a accesului la computere pentru a descărca și edita fotografiile poate fi un instrument eficient de abilitare. Persoanele marginalizate pot fără dificultate colecta dovezi vizuale ale problemelor vieții lor cotidiene, iar grupurile pot utiliza acest instrument pentru a schimba situația.

Puncte pentru discuții:

Ce dovezi vizuale ar putea contribui la susținerea eforturilor Dvs. de lobby?

Care ar fi un alt mod prin care fotografierea ar putea abilita persoanele vulnerabile?

Care sunt riscurile utilizării fotografierii în scopul abilitării?